

**A Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkárság
Tanévkezdő segédlete
2013/2014. tanév**

I.

**A 2013/2014. tanév fontos időpontjait és a tanév rendjét a 47/2013. (VII. 4.) EMMI
rendelet határozza meg**

A tanítási év első tanítási napja: 2013. szeptember 2. (hétfő) utolsó tanítási napja: 2014. június 13. (péntek).

Az iskola utolsó, befejező évfolyamán az utolsó tanítási nap

- közép fokú iskolákban 2014. április 30.,
- a Belügyminisztérium fenntartásában lévő szakközépiskolákban 2014. május 23.,
- a Honvédelmi Minisztérium fenntartásában lévő, kizárólag a honvédelemért felelős miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítésekre való felkészítést folytató szakképző iskolában 2014. május 30.,
- a szakképző iskolákban féléves, másfél éves, két és fél éves vagy keresztféléves oktatásban, egész számú tanéves képzésben részt vevő tanulók részére 2014. január 10.

A tanítási napok száma az általános iskolában **száznolcvan nap**, a nappali oktatás munkarendje szerint működő középiskolában és szakiskolában **százhetvenkilenc nap**.

A tanítási év **első féléve 2014. január 17-ig** tart. Az iskolák 2014. január 24-ig értesítik ki a tanulókat, kiskorú tanuló esetén a szülőket az első félévben elért tanulmányi eredményekről.

A tanítási szünetek

- Az őszi szünet 2013. október 28-tól október 31-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap október 25. (péntek), a szünet utáni első tanítási nap november 4. (hétfő).
- A téli szünet 2013. december 23-tól 2014. január 3-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap 2013. december 21. (szombat), a szünet utáni első tanítási nap 2014. január 6. (hétfő).
- A tavaszi szünet 2014. április 17-től április 22-ig tart. A szünet előtti utolsó tanítási nap április 16. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap április 23. (szerda).

A tanítási évben – a tanítási napokon felül - a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra az általános iskolában **öt munkanapot**, a nappali oktatás munkarendje szerint működő közép fokú iskolában **hat munkanapot** tanítás nélküli munkanapként használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap programjáról a nevelőtestület véleményének kikérésével az iskolai diákönkormányzat jogosult dönteni.

Országos mérés, értékelés

- A 2013/2014. tanévben országos mérés, értékelés keretében 2014. május 28-án vizsgálják meg **az olvasási-szövegértési és a matematikai alapkészségek fejlődését** a hatodik, a nyolcadik és a tizedik évfolyamon valamennyi tanulóra kiterjedően. A mérést, értékelést az Oktatási Hivatal szervezi meg az Országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértők bevonásával.
- A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve kiadásáról, továbbá a 2013/2014 tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletek alapján a **két tanítási nyelvű nevelést-oktatást folytató általános iskolában** az Oktatási Hivatal 2014. június 4-én szervezi meg az idegennyelv-tudást igazoló, államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott Közös Európai Referenciakeret szerinti, a hatodik évfolyamon az A2, a nyolcadik évfolyamon a B1 szintű nyelvtudást mérő célnyelvi mérést.
- A **tanuló eltérő ütemű fejlődéséből, fejlesztési szükségleteiből fakadó egyéni hátrányok csökkentése, továbbá az alapkészségek sikeres megalapozása és kibontakoztatása érdekében** az általános iskolák 2013. október 11-ig felméri azon első évfolyamos tanulók körét, akiknél az óvodai jelzések vagy a tanév kezdete óta szerzett tapasztalatok alapján az alapkészségek fejlesztését hangsúlyosabban kell a későbbiekben támogatni, és ezért az osztálytanító indokoltnak látja az azt elősegítő pedagógiai tevékenység megalapozásához a Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazását. Az általános iskolai igazgatók 2013. október 25-ig – a Hivatal által meghatározott módon – jelentik a Hivatalnak az érintett tanulók létszámát. Az e bekezdésben meghatározott vizsgálatokat az iskoláknak a kiválasztott tanulókkal 2013. december 6-ig kell elvégezniük.
- A 2013/2014. tanévben országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a **tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról**. A vizsgálatot a nevelési-oktatási intézményeknek 2014. április 2. és május 27. között kell megszervezniük a várhatóan a korábbi években rendelkezésükre bocsátott, a fittség vizsgálatára alkalmas módszertani anyagok alapján.

Szakmai ellenőrzés

2014. január 2. és április 1. között szakmai ellenőrzés keretében vizsgálják meg a magántanulóvá nyilvánítással kapcsolatos eljárást a tanügyi nyilvántartásokra és egyéb dokumentumokra alapozva az általános és a középiskolákban. Az ellenőrzést az Oktatási Hivatal folytatja majd le.

A munkaszüneti napok körüli munkarend

A tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet 5. § (7) bekezdése alapján az egyéb jogszabály által elrendelt munkanap áthelyezést – az Nkt. 30. § (1) bekezdése értelmében – a nevelési-oktatási intézményekben is alkalmazni kell. Ebből következően a vonatkozó NGM rendelet által hivatalos munkanappá nyilvánított szombatok az iskolák számára is hivatalos tanítási napnak minősülnek, ez alól sem az ágazati, sem a foglalkoztatási jogszabályok nem adnak felmentést. Természetesen **helyi döntés alapján** lehetőség van e napokon tanítás nélküli munkanap tartására, illetve tanítási szünet elrendelésére, de utóbbi esetben csak a törvényben megszabott garanciák megtartása mellett.

Rendkívüli események kezelése a tanév során

Az Nkt. 4. § 31. pontja alapján a tanítási év az iskolában minden év szeptemberének első munkanapjától a következő év június 16-át megelőző utolsó munkanapjáig tartó szorgalmi időszak, az érettségi és a szakmai vizsga évét kivéve. Ezt a törvényi határidőt sem igazgatói, sem fenntartói, sem miniszteri hatáskörben nem lehet módosítani. Éppen ezért a fenti időpontban meg kell kezdeni a 2013/2014. tanévet, azon belül a tanítási évet. Amennyiben ezt valamilyen rendkívüli esemény akadályozza, rendkívüli szünet elrendelésére kerülhet sor. Az Nkt. 30. § (5) bekezdése alapján ugyanis amennyiben rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a nevelési-oktatási intézmény működtetése nem lehetséges, az intézményre kiterjedő veszélyhelyzet esetében az intézményvezető a fenntartó és járási hivatal egyidejű értesítése mellett rendkívüli szünetet rendel el. Ez a szabály a tanítási év közben fellépő egyéb rendkívüli helyzetek megoldására is alkalmazható.

A rendkívüli tanítási szünet elrendelése miatt kiesett tanítási napok pótlására az Nkt. két lehetőséget is kínál. A törvény 30. § (3) bekezdése alapján a fenntartó egyetértésével az iskola igazgatója – az elmaradt heti pihenőnapok igénybevételének biztosítása nélkül is – elrendelheti a hat tanítási naphól álló tanítási hét megszervezését, azaz szombatonként is tanítanak, valamint a tanuló heti kötelező óraszámát meghaladó tanítás megszervezését, azaz a délutáni tanítást, ha a rendkívüli tanítási szünet miatt az előírt követelmények átadását, elsajátítását nem lehet megoldani.

A 2013/2014. tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet 2. § (4) bekezdése értelmében a tanítási év lezárásának, a tanuló minősítésének, a magasabb évfolyamra lépésnek nem akadálya, ha az iskola a rendkívüli tanítási szünet elrendelése miatt kieső tanítási napokat az Nkt. 30. § -ban meghatározottak szerint nem tudja teljes egészében pótolni. Az iskola indokolt esetben gondoskodik az elmaradt tananyag 2014/2015. tanítási évben történő feldolgozásáról.

1. melléklet a 47/2013. (VII. 4.) EMMI rendelethez

I. Érettségi vizsgaidőszakok, vizsganapok

1. A 2013. évi október-novemberi írásbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű írásbeli érettségi vizsga	Középszintű írásbeli érettségi vizsga	Időpont
1.	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	nemzetiségi nyelv és irodalom, nemzetiségi nyelv	október 11., 8.00
2.	magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	október 14., 8.00
3.	egészségügyi alapismeretek, elektronikai alapismeretek, építészeti és építési alapismeretek,	rajz és vizuális kultúra, szakmai előkészítő tárgyak	október 14., 14.00

	gépészeti alapismeretek, informatikai alapismeretek, kereskedelmi és marketing alapismeretek, környezetvédelmi-vízgazdálkodási alapismeretek, közgazdasági alapismeretek (elméleti gazdaságtan), közgazdasági alapismeretek (üzleti gazdaságtan), közlekedési alapismeretek (közlekedéstechnika), közlekedési alapismeretek (közlekedés-üzemvitel), mezőgazdasági alapismeretek, oktatási alapismeretek, vendéglátás-idegenforgalom alapismeretek		
4.	matematika	matematika	október 15., 8.00
5.	földrajz	földrajz	október 15., 14.00
6.	történelem	történelem	október 16., 8.00
7.	latin nyelv,	latin nyelv, héber nyelv	október 16., 14.00
8.	angol nyelv	angol nyelv	október 17., 8.00
9.		filozófia	október 17., 14.00
10.	informatika	informatika	október 18., 8.00
11.	orosz nyelv beás nyelv, bolgár nyelv, horvát nyelv, lengyel nyelv, lovári nyelv, román nyelv, szerb nyelv, szlovák nyelv, ukrán nyelv, újjörög nyelv,	orosz nyelv, egyéb nyelvek	október 18., 14.00
12.	német nyelv	német nyelv	október 21., 8.00
13.	belügyi rendészeti ismeretek	mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma, belügyi rendészeti ismeretek	október 21., 14.00
14.	olasz nyelv	olasz nyelv	október 22., 8.00
15.	kémia, gazdasági ismeretek, katonai alapismeretek	kémia, egyéb központi követelményekre épülő vagy egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	október 22., 14.00
	spanyol nyelv	spanyol nyelv	október 24., 8.00

16.			
17.	biológia; társadalomismeret	biológia	október 24., 14.00
18.	francia nyelv	francia nyelv	október 25., 8.00
19.	fizika	fizika, művészeti tárgyak, ének-zene	október 25., 14.00

2. A 2013. évi október-novemberi szóbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű szóbeli érettségi vizsga	Középszintű szóbeli érettségi vizsga	Időpont
1.	szóbeli vizsgák	-	november 6-12.
2.	-	szóbeli vizsgák	november 21-29.

3. A 2014. évi május-júniusi írásbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű írásbeli érettségi vizsga	Középszintű érettségi írásbeli vizsga	Időpont
1.	magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom, magyar mint idegen nyelv	május 5., 8.00
2.	matematika	matematika	május 6., 8.00
3.	történelem	történelem	május 7., 8.00
4.	angol nyelv	angol nyelv	május 8., 8.00
5.	német nyelv	német nyelv	május 9., 8.00
6.	nemzetiségi nyelv és irodalom	nemzetiségi nyelv és irodalom	május 12., 8.00
7.	informatika	-	május 13., 8.00
8.	latin nyelv	latin nyelv, héber nyelv	május 13., 14.00
9.	biológia	biológia	május 14., 8.00
10.	társadalomismeret	-	május 14., 14.00
11.	kémia	kémia	május 15., 8.00
12.	földrajz	földrajz	május 15., 14.00
13.	-	informatika	május 16., 8.00

14.	belügyi rendészeti ismeretek	ének-zene, művészettörténet, belügyi rendészeti ismeretek	május 16., 14.00
15.	fizika	fizika	május 19., 8.00
16.	-	Rajz és vizuális kultúra	május 19., 14.00
17.	egészségügyi alapismeretek, elektronikai alapismeretek, építészeti és építési alapismeretek, gépészeti alapismeretek, informatikai alapismeretek, kereskedelmi és marketing alapismeretek, környezetvédelmi-vízgazdálkodási alapismeretek, közgazdasági alapismeretek (elméleti gazdaságtan), közgazdasági alapismeretek (üzleti gazdaságtan), közlekedési alapismeretek (közlekedéstechnika), közlekedési alapismeretek (közlekedés-üzemvitel), mezőgazdasági alapismeretek, oktatási alapismeretek, vendéglátás-idegenforgalom alapismeretek	szakmai előkészítő tárgyak	május 20., 8.00
18.	francia nyelv	francia nyelv	május 21., 8.00
19.		filozófia,	május 21., 14.00
20.	olasz nyelv	olasz nyelv	május 22., 8.00
21.	-	mozgóképkultúra és médiaismeret, dráma	május 22., 14.00
22.	spanyol nyelv	spanyol nyelv	május 23., 8.00
23.	orosz nyelv beás nyelv, bolgár nyelv, horvát nyelv, lengyel nyelv, lovári nyelv, román nyelv, szerb nyelv, szlovák nyelv, szlovén nyelv, ukrán nyelv, újjörög nyelv,	orosz nyelv, egyéb nyelvek	május 26., 8.00

24.	gazdasági ismeretek, katonai alapismeretek	gazdasági ismeretek, katonai alapismeretek, természettudomány és egyedileg akkreditált vizsgatárgyak	május 26., 14.00
-----	--	--	------------------

4. A 2014. évi május-júniusi szóbeli érettségi vizsgák

	A	B	C
	Emelt szintű szóbeli érettségi vizsga	Középszintű szóbeli érettségi vizsga	Időpont
1.	szóbeli vizsgák	-	június 5- 13.
2.	-	szóbeli vizsgák	június 16-27.

II. Szakmai vizsgaidőszakok, vizsganapok

1. A szakközépiskolákban, a szakiskolákban, a speciális szakiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészét, valamint írásbeli, interaktív, szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenységét - a 2-4. és a 6. pontban meghatározottak kivételével - az alábbi időben kell megszervezni:

a) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenység:

2013. október 7-8-9-10-11. 8.00-tól

szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2013. október

b) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenység:

2014. február 3-4-5-6-7. 8.00-tól

szóbeli és gyakorlati vizsgarész, valamint szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2014. február-március

c) írásbeli vizsgarész, írásbeli és interaktív vizsgatevékenység:

2014. május 12-13-14-15-16. 8.00-tól

szóbeli és gyakorlati vizsgarész: 2014. június

szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenység: 2014. május-június

2. A Honvédelmi Minisztérium illetékességi körébe tartozó iskolai rendszerű szakképzésben oktatott szakképesítések szakmai vizsgáinak írásbeli vizsgaidőpontja: 2014. június 11.

3. A Belügyminisztérium irányítása alá tartozó, iskolai rendszerű szakképzésben oktatott szakképesítések írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgaidőpontjai:

a) írásbeli: 2013. szeptember 27. 10.00

szóbeli és gyakorlati: 2013. október 9-11.

b) írásbeli: 2014. január 2. 10.00

szóbeli és gyakorlati: 2014. január 13-17.

c) írásbeli: 2014. május 27. 10.00

szóbeli és gyakorlati: 2014. június 11-24.

4. A vizsgaidőszak meghatározásánál a felsőfokú szakképzés esetén figyelembe kell venni a felsőoktatási intézmények vizsgarendjét.

5. Az egyes OKJ-ben szereplő szakképesítések szakmai vizsgájának írásbeli és interaktív vizsgatevékenységének szakképesítésenként, illetve tantárgyanként meghatározott vizsgaidőpontját, valamint a tételek átvételének idejét és módját a szakképesítésekért felelős miniszter közleményben teszi közzé.

6. A szakközépiskolákban a szakmai vizsgák írásbeli vizsgarésze, valamint írásbeli, interaktív vizsgatevékenysége 2014. május 29-én is megszervezhető (pótnap) abban az esetben, ha a vizsgázó szakmai vizsgát, valamint érettségi vizsgát is tesz, és az írásbeli vizsgák, továbbá az írásbeli vagy interaktív vizsgatevékenységek azonos napra eső időpontjai nem teszik lehetővé a mindkét vizsgán való részvételt. A vizsgaidőpontok egybeeséséről, a pótnap igénybevételének szükségességéről a szakközépiskola a vizsgabejelentés és tételigénylés megküldésével egyidejűleg értesíti a szakképesítésért felelős minisztert és a szakmai vizsga írásbeli tételét biztosító intézményt.

II.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény legutóbbi módosításai

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) több ízben is módosult az elmúlt fél évben, elsősorban a törvény alkalmazása során felmerült egyes gyakorlati és értelmezési problémák megoldása, a jogszabálysöveg pontosítása miatt. A köznevelési rendszer új alapokra helyezése, az új jogintézmények, a változások bevezetése a legalaposabb előkészítés mellett is megkívánja, hogy a gyakorlati megvalósítás során felmerülő, a rendszert jobbító, tökéletesítő javaslatok beépüljenek a törvénybe. Ezért természetes folyamat egy teljesen új jogszabály megalkotását, hatályba lépését követően a „beválás-vizsgálat” alapján a kezdeti, adott esetben többszöri módosítás.

A módosításokat másodsorban a más ágazatok átalakítása, más jogszabályok módosítása miatt szükséges változások átvezetése, a jogrendszer koherenciájának megteremtése indokolta. Ez utóbbi körbe tartozik például az Nkt.-nak a vallási közösségek jogállásával és működésével kapcsolatos törvényeknek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CXXXIII. törvénnyel történt módosítása. Mint ismeretes, erre az Alkotmánybíróság a 6/2013. (III. 1.) AB határozata alapján, az AB határozatban foglaltak végrehajtása miatt került sor. Tekintettel azonban arra, hogy az Ehtv. módosítása újradefiniálta az egyház, a vallási közösség fogalmát, illetve újraszabályozta a vallási tevékenységet végző szervezet jogállására vonatkozó rendelkezéseket is, az Nkt. érintett szabályaiban is mindenütt át kellett vezetni a megfelelő módosításokat.

Kifejezetten az ágazati szempontok figyelembevételén alapult ugyanakkor az Nkt. két, több rendelkezést is érintő módosítása, melyek részletesebb ismertetése indokolt. Ezen a módosítások a következők:

- A Magyar Közlöny 73. számában jelent meg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról rendelkező 2013. évi LV. törvény.
- A Magyar Közlöny 116. számában jelent meg az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXXIX. törvény, amely többek között a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényt (a továbbiakban: Nkt.) is módosította

II.1. Az Nkt. 2013. évi LV. törvénnyel történt módosításának lényeges elemei a következők:

Híd II. program

A 2013. szeptember 1-jétől induló Híd II. programba történő bekapcsolódás életkori határa, bizonyos kivételes esetekben kitolódik. A módosítás értelmében:

„Ha a tanköteles tanuló alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezik, de legalább hat általános iskolai évfolyamot sikeresen elvégzett, azt a tanévet követően, amelyben tizenötödik életévét betölti, az általános iskola kezdeményezi felvételét a Híd II. programba. E határidő egy évvel meghosszabbítható abban az esetben, ha a tanuló az általános iskola első évfolyamán a tanulmányait a hetedik életévében kezdte meg, továbbá ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt vagy tanulmányait külföldön folytatta.” (14. § (3) bek.)

Elkülönítésre kerültek továbbá a záróvizsga részei és az ennek alapján megszerezhető okiratok. Érdemi változás nincs, a Híd II. program továbbra is záróvizsgával zárul, aminek része a komplex szakmai vizsga. Ezen szétválasztás alapján egyértelművé tette a jogalkotó, hogy amennyiben a szakmai vizsga véletlenül eredménytelen is lesz, a sikeres záróvizsgával még szerezhet alapfokú végzettséget a tanuló. A pontosított rendelkezés értelmében a Híd II. program elvégzéséről a szervező iskola

- alapfokú végzettséget igazoló tanúsítványt,

- sikeres komplex szakmai vizsgáról pedig részsakképesítést igazoló szakmai bizonyítványt állít ki. (14. § (3) bek.)

Közös igazgatású köznevelési intézményben és az egységes gyógypedagógiai módszertani intézményben (EGYMI) ellátható feladatok köre

Közös igazgatású köznevelési intézmény nem csak különböző típusú nevelési-oktatási intézmények, hanem egyes többcélú intézmények, egységes iskola, összetett iskola feladatait is elláthatja. (20. § (4) bek.) Ez lényegében a korábbi szabályozás visszaállítása, annak

érdekében, hogy az ilyen formában működő többcélú intézmények, ahol indokolt is az intézmény „egyben tartása” tovább működhessenek.

Ugyancsak kimondásra került, hogy az EGYMI utazó gyógypedagógusi hálózatot is működtethet. (20. § (9) bek.) Ez szintén megfelel a gyakorlatnak, de jogalkalmazás könnyítése érdekében, szövegszerűen is megjelenik a törvényben.

A maximális, minimális osztály- illetve csoportlétszámtól való eltérés lehetősége

Újra lehetővé vált a maximális létszámtól a fenntartó engedélyével történő eltérés.

Mint ismeretes, az Nkt. eredetileg elfogadott és 2013. szeptember 1-jén hatályba lépő rendelkezése szerint kizárólag akkor lehetett volna eltérni a maximális, illetve a minimális csoport-, osztálylétszámtól, ha azt a gyermekek, tanulók tanítási év közbeni átvétele, felvétele indokolja. E lehetőségek köre bővült az alábbiakkal:

Az óvodai csoportra, iskolai osztályra, kollégiumi csoportra megállapított maximális létszám a nevelési év, illetőleg a tanítási év indításánál a fenntartó engedélyével legfeljebb húsz százalékkal átléphető.

A minimális létszámtól szakképző iskolában akkor is el lehet térni, ha a képzés során tanulói jogviszony korábbi tanítási évben történő megszűnése miatt az érintett osztály, csoport létszáma a minimális létszám alá csökkent, és átszervezéssel - a tanulóra háruló aránytalan teher nélkül - nem alakítható ki a minimális létszámot elérő létszámú osztály, csoport. (26. § (7) bek.)

Mindennapos testnevelés

E körben fontos új szabály került megalkotásra így az, hogy amennyiben a testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, akkor heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva lehet megszervezni. (27. § (11a) bek.)

Ezen kívül a szakképző iskolák tekintetében került sor apróbb módosításra, amely az eredeti jogalkotói szándékon nem változtatva, egy annak jobban megfelelő szövegezést jelent. Konkrétan: kimondásra került, hogy a mindennapos testnevelést a szakképző intézményekben **csak azokon a tanítási napokon kell megszervezni**, amikor nem kizárólag gyakorlati képzésben vesznek részt a tanulók. A törvény eredetileg elfogadott szövege szerint sem kellett azokban az osztályokban megszervezni a mindennapos testnevelést, ahol közismereti oktatás egyáltalán nem folyik. A kivételi szabályt azonban indokolt volt pontosítani azon iskolák vonatkozásában, ahol a gyakorlati oktatást „tömbösítve” tartják, tehát csak egyes tanítási napokon nincs egyáltalán közismereti oktatás.

Kizárólag az egyházi intézményeket érintő módosítás

A törvény módosítása lehetővé teszi az etika tantárgy hit- és erkölcstan tantárggyal történő kiváltását, feltéve, hogy az iskola pedagógiai programja a hit- és erkölcstan tantárgy vonatkozásában tartalmazza a Nat-ban az etikára meghatározott fejlesztési követelményeket és tartalmakat.

Adatnyilvántartás, adatkezelés

Apróbb módosítások történtek a köznevelési feladatokat ellátó intézmény által nyilvántartott adatok tekintetében is, ezek köre ugyanis bővül az óraadó tanárok állampolgárságával, nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcímének és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezésével, számával. (41. § (3) bek. c) pont)

A tárgykörhöz kapcsolódó másik módosítás olyan adattovábbításokat tesz lehetővé, amelyek egyszerűsítik és az ügyfelek, az állampolgárok számára kedvezőbbé teszik egyes eljárások lebonyolítását. A hatályos Nkt. alapján a jegyző vezeti az óvoda-kötelesek, a járási hivatal a tankötelesek nyilvántartását. A módosítás értelmében a KIR működtetője kérelemre átadhatja a jegyzőnek és a járási hivatalnak a jogszabályban előírt nyilvántartásaik vezetéséhez szükséges adatokat, így a jegyző és a járási hivatal időt és költséget takaríthat meg, ugyanis egy szervtől megkapja mindazt az információt, ami ahhoz szükséges, hogy eleget tegyen a törvényben előírt kötelezettségének. (44. § (6b) bek.)

Tanköteles tanulók beíratásával kapcsolatos feladatok

A tanköteles tanulók első évfolyamra történő beíratásának időszakát nem a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK), hanem – a KLIK véleményének kikérésével - a kormányhivatal határozza meg a jövőben. (50. § (7) bek.)

Külföldi tanuló jogviszonyának megszűnése

Európai Uniós csatlakozásunk utáni években kismértékben, de emelkedik a nevelési-oktatási intézményekben óvodai vagy tanulói jogviszonyt létesítő nem magyar állampolgárok száma. A külföldi személy az Nkt. 92. §-a szerinti feltételekkel létesíthet óvodai, tanulói jogviszonyt. Ha a külföldi állampolgár a törvényi feltételeknek megfelel, tankötelessé válik Magyarországon, így a tanuló külföldre távozásakor bizonytalan a gyakorlatban annak megítélése, hogy az Nkt. 53. §-a alapján meg szüntethető-e vagy sem ilyen esetekben a tanulói jogviszony. E kérdést rendezi a módosítás oly módon, hogy az óvodai és a tanulói jogviszony megszűnése jogcímeinek köre bővül a következőkkel:

„Kérelemre megszűnik annak a nem magyar állampolgárságú gyermeknek, tanulónak a magyarországi nevelési-oktatási intézménnyel létesített óvodai, tanulói, kollégiumi tagsági jogviszonya, aki külföldre vagy saját országába távozik.” (53. § (11) bek.)

Köznevelési intézményekkel kapcsolatos egyes fenntartói döntések meghozatala

A törvény értelmezésének a jogalkalmazók számára történő megkönnyítése érdekében kategorikusan is kimondásra került – az az egyéb jogszabályokból következő rendelkezés –, hogy az oktatásért felelős miniszter dönt az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény létesítéséről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról (77. § (2) bek. k) pont).

Ez akkor is így lenne, ha az Nkt.-ban szövegszerűen nem jelenne meg, az állami intézményfenntartásra kijelölt szervnek, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak (KLIK) ugyanis – mint ismeretes – a szervezeti egységei az egyes köznevelési intézmények, és így a KLIK az általa fenntartott köznevelési intézményekkel kapcsolatos egyes fenntartói döntéseket nem tud önállóan meghozni. Ezen fenntartói döntések meghozatala a KLIK alapító okiratának módosítását igényli, amelyet pedig az oktatásért felelős miniszter, mint az irányító szerv vezetője ad ki.

A fentiekkel összefüggő módosítás (a rendelkezés „másik lába”) az Nkt. 83. § (2) bekezdés a) pontjában található meg, ahol a KLIK, mint fenntartó jogosítványai közül kikerült a köznevelési intézmény létesítéséről, gazdálkodási jogköréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról, fenntartói jogának átadásáról szóló döntés.

Az átszervezési határidő módosítása

Fontos változás, hogy a jövő évtől kezdődően ismét május utolsó munkanapjáig kell meghozni minden átszervezési döntést, és nem lehet egyes, az átszervezés körébe tartozó döntéseket július utolsó munkanapjáig meghozni. (84. § (7) bek., (8) bek. hatályon kívül helyezése)

Települési önkormányzatok óvodai feladataihoz kapcsolódó támogatás

A finanszírozási szabályok egy deklaratív jellegű rendelkezéssel egészültek ki, miszerint: a települési önkormányzat számára az általa fenntartott óvoda rekonstrukciós és fejlesztési fedezéséhez az állam pályázati úton támogatást nyújthat. (88. § (2) bek.)

Változások a pedagógus-munkakör betöltésének végzettségi és szakképzettségi követelményeiben

Lényegesek a pedagógus-munkakör betöltésének végzettségi és szakképzettségi előírásait bővítő rendelkezések, amelyeket szintén az érintettektől kiindult javaslatok indokoltak. Egyes pedagógus-munkakörök és tantárgyak esetében ugyanis vagy egyáltalán nincs vagy nem található megfelelő képzettségű munkaerő. Ennek érdekében a következő esetekben kerültek kivételi szabályok a törvénybe:

- egyes tantárgyak, tantárgyi modulok oktatása (98. § (14) bek.),
- szakképzés elméleti tantárgyainak tanítása (98. § (15) bek.),
- mindennapos testnevelés bevezetése során esetlegesen fellépő ideiglenes szakemberhiány megoldása (98. § (16) bek.),
- két tanítási nyelvű oktatás és nemzetiségi nyelvoktatás (3. melléklet).

Alapító okirat helyett szakmai alapidokumentum

A módosítás az Nkt. egészén végigvezeti azt az értelemszerű változtatást, hogy a KLIK által fenntartott köznevelési intézmények esetében alapító okirat helyett szakmai alapidokumentum a létesítő okirat elnevezése. Erre a terminológiai pontosításra is amiatt van szükség, hogy a KLIK által fenntartott köznevelési intézmények szervezetileg nem különülnek el fenntartójuktól és ennek kapcsán felmerült, hogy egy költségvetési szerv vonatkozásában több alapító okirat nem értelmezhető, illetve értelemzavaró lehet.

Óvoda megszervezése legalább 8 fő kérelme esetében

Tekintettel arra, hogy az óvodai nevelés települési önkormányzati kötelező feladat maradt, korrigálni kell az óvoda helyben történő megszervezésére irányuló kötelezettségre vonatkozó szabályban a kötelezettség címzettjét, amely nem lehet az állami intézményfenntartó központ (KLIK), hanem csak a települési önkormányzat.

Kollégiumi nevelés kezdete

A törvény rendelkezése szerint nem lép hatályba az Nkt. 17. § (2) bekezdés második mondata, így lehetővé válik 10 éves kor alatt is a kollégiumi felvétel.

II.2. Az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CXXIX. törvény

A 2013. évi CXXIX. törvény egy törvénymódosító csomag, amely 11 törvényt – közte az Nkt-t is- módosított a köznevelési és a felsőoktatási rendszer vonatkozásában. A módosítási

csomag számos pozitív intézkedéssel kívánja működőképesebbé, hatékonyabbá tenni az oktatás rendszerét. A törvénymódosító csomag köznevelési tárgyú vonatkozásai

- az Nkt. és

- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.)

módosításában jelennek meg.

A Kjt. módosítása

A Kjt. módosítása meghatározza a KLIK keretei között működő köznevelési intézményekre vonatkozó speciális érdekegyeztetési fórumokat.

Az Nkt. módosítása

Az Nkt. módosításai nagyrészt a Kormány és a Pedagógusok Sztrájkbizottsága között létrejött megállapodást hajtják végre, illetve szövegpontosításokat, értelmezési könnyítéseket, gyakorlati problémákra reagáló jobbító változtatásokat tartalmaznak, a következők szerint:

1. A szakközépiskolára és a szakiskolára vonatkozó 2013. szeptember 1-jén hatályba lépő rendelkezések kiegészültek a kizárólag szakképzési évfolyamokkal működő intézményekre vonatkozó szabályozással. E szabályozás ugyan a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvényben is szerepel, de a jogértelmezés egyértelműsítése érdekében az Nkt.-ba is bekerültek a vonatkozó szabályok, amely szerint:

„Szakközépiskolának minősül az az intézmény is, amely kizárólag a szakképzésről szóló törvény 22. § (7) bekezdésében meghatározott tevékenységet folytatja.” (Nkt. 12. § (1) bek.)

„Szakiskolának minősül az az intézmény is, amely kizárólag a szakképzésről szóló törvény 23. § (2)-(4) bekezdésében meghatározott tevékenységet folytatja.” (Nkt. 13. § (1) bek.)

2. A települési önkormányzati fenntartású intézmények, tehát az óvodák vonatkozásában külön kimondásra került, hogy nem csak az egyes települési önkormányzatok, hanem a helyi önkormányzati társulások által alapított és fenntartott óvodák működése sem engedélyköteles. Bár ez a módosítás nélkül is így lenne, de a tárgykörben érkező megkeresések alapján indokoltnak látszott a pontosítás.

3. Az Nkt. foglalkoztatási tárgyú rendelkezéseit érintően több módosítás is történt, melyek elsősorban a Kormánynak a pedagógus szakszervezetekkel kötött megállapodását hajtják végre.

- Ide tartozik az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény vezetőinek munkáltatói joggyakorlásával összefüggő módosítás. Ennek értelmében a törvény biztosítja a KIK által fenntartott köznevelési intézmények vezetői részére – a bérgazdálkodást érintő döntések, a kinevezés és a közalkalmazotti

jogviszony megszüntetése kivételével – a munkáltatói jogok gyakorlását. További bővítése az intézményvezető jogosítványainak, hogy a KIK által fenntartott intézmény vezetője a munkáltatói jogot azok tekintetében is gyakorolhatja, akik a működtető, vagy az általa megbízott személy, illetve szervezet intézkedése alapján végeznek munkát a köznevelési intézményben, amennyiben a működtető így dönt. (Nkt. 61. § (6) bek.)

- Az Nkt. 61. § (3) bekezdése azért módosult, mert ide került az óvodapszichológus kötelező létszámára vonatkozó szabályozás, az Nkt. korábbi – 2013. szeptember 1-jén hatályba lépő – 2. mellékletéből. Így végérvényesen tisztázódott, az az egyébként korábban sem vitatott kérdés, hogy az óvodapszichológus is pedagógus-munkakör. Ezzel függ össze a 62. § (11a) bekezdéssel történt kiegészítése, amely az óvodapszichológus munkaidejének beosztását szabályozza. Az Nkt. 61. § (3) bekezdése értelmében 2013. szeptember 1-jétől az óvodapszichológus kötelező létszámát az óvoda gyermeklétszáma alapján kell meghatározni oly módon, hogy 500 gyermekenként egy, a teljes munkaidő ötven százalékában foglalkoztatott óvodapszichológust kell alkalmazni. Vagyis, amennyiben egy óvodában (az óvoda egészét, minden feladatellátási helyet figyelembe véve) a gyermeklétszám eléri az 500 főt, akkor kell egy félállású óvodapedagógust alkalmazni, 1000 fős óvoda esetében az óvodapszichológus kötelező száma 1 fő.
- Kis mértékben változik az óvodapedagógusok munkaidejének beosztására vonatkozó szabályozás is, melynek lényege, hogy lehetővé válik, hogy a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokkal lekötött 32 órán felül további legfeljebb heti négy órában a nevelést előkészítő, azzal összefüggő egyéb pedagógiai feladatokat, a nevelőtestület munkájában való részvételt, gyakornok szakmai segítségét, továbbá eseti helyettesítést rendelhet el a munkáltató az óvodapedagógus számára. E rendelkezések hiányában nem lenne megszervezhető az óvodai élet, és már egyetlen pedagógus betegség miatti átmeneti kiesése vagy egy nevelőtestületi értekezlet megszervezése is nehézségeket okozna. Mivel a módosítás egy még életbe sem lépett szabályt változtat oly módon, hogy a jelenleg még hatályos és életszerű szabályozásnak megfelelő rendelkezést állapít meg, ezért nem tekinthető szerzett jogok korlátozásának. Heti 4 órát a törvény továbbra is az óvodapedagógus részéről szabadon felhasználható munkaidőként határoz meg, amely a jelenleg hatályos rendelkezésekhez képest a pedagógus számára még mindig előnyösebb.

4. A törvénymódosítás további elemei a pedagógusok új előmeneteli rendszerével, a pedagógus életpályamoddellel foglalkoznak. Tekintettel azonban arra, hogy e témakörben az ismert okokból (az életpálya kiterjesztése, illetve a 2011-ben előirányzott béremeléshez képest kisebb mértékű emelés) még további törvénymódosítás várható 2013. augusztus végén, a törvénymódosítás ezen elemeire e helyen még nem térünk ki, hanem erről külön tájékoztatást adunk akkor, amikor a törvénymódosítást az országgyűlés elfogadja, várhatóan 2013. augusztus 28-án.

Megemlítendő ugyanakkor - mivel e tekintetben feltehetően nem történik változás - hogy

a) a módosítás meghatározta a középfokú végzettséggel rendelkező pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak illetményalapját, illetve

b) a fizetési kategóriák megállapítása (tehát a 3 évenként történő magasabb fizetési kategóriába lépés) nem a szűken vett pedagógiai szakmai gyakorlathoz, hanem a Kjt. által közalkalmazotti jogviszonyban töltött időnek minősülő időhöz kötődik.

5. A törvénymódosítás – fentiekén kívül – az Nkt. 1. és 2. mellékletét részben deregulálta. Az óvodákra vonatkozó – 2013. szeptember 1- jétől hatályba lépő – szabályozás maradt törvényi szinten a vezetők kötelező és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők finanszírozott létszáma tekintetében. Az iskolák, kollégiumok esetében e szabályozás kormányrendeleti szinten fog megjelenni 2013. augusztus végén a foglalkoztatás egyéb kérdéseit is szabályozó jogszabályban.

6. Az Nkt. módosítás központi eleme a Nemzeti Pedagógus Kar 2013. szeptember 1-jével történő létrehozása.

A Nemzeti Pedagógus Kar

A 2013 júliusában kihirdetett 2013. évi CXXIX. törvény egyes rendelkezései 2013. szeptember 1-ével lépnek hatályba. Ezen rendelkezések közé tartoznak azok is (az Nkt. új 63/A–63/L. §-ai) amelyek alapján a Nemzeti Pedagógus Kart (a továbbiakban: Kar) az állami és önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben pedagógus-munkakörben közalkalmazottként foglalkoztatottak (továbbiakban: foglalkoztatottak) önkormányzattal rendelkező közttestületeként kell létrehozni.

A törvény erejénél fogva 2013. szeptember 1-ével automatikusan, kötelezően a Kar tagjává válnak az állami és önkormányzati fenntartású - így a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ és egyéb állami költségvetési szervek, minisztériumok, a települési és a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott - köznevelési intézményekben, a nemzetiségi önkormányzatok köznevelési intézményeiben foglalkoztatottak. A tagság a jogviszony fennállásának ideje alatt áll fenn és annak megszűnése esetén az is automatikusan megszűnik (felmondás, nyugdíj, stb.). A Kar tagsága nem jár tagdíjfizetési kötelezettséggel. A Kar stratégiai partneri megállapodást köthet más fenntartó intézményeiben dolgozó pedagógusok hasonló feladatokat ellátó szervezeteivel.

A Kar működése a jogszabály alapján megyénként és a fővárosban szervezett területi szervekre épül majd és működni fog területi küldöttgyűlés és területi etikai bizottság is a szervezet keretei között. A területi szervek 3 főt delegálnak majd, belőlük áll majd össze az országos küldöttgyűlés, a legfőbb döntéshozó szerv. Az ügyvitelt elnökség biztosítja, akinek a munkáját országos központi iroda segíti, főtitkár vezetésével. A teljes kari tagság összefogásához és a szervezet működéséhez ez a minimálisan szükséges struktúra, hiszen közfeladat ellátásával bízta meg az Országgyűlés, érdemi szakmai konzultációs feladatokat végez majd.

A Kar feladatai részeként

- ellenőrzi majd az Nkt. 4. § 15. pontjában meghatározott közösségi szolgálat szervezését, valamint működteti az ehhez kapcsolódó tanácsadó és információs rendszert,
- véleményezési jogot gyakorol a köznevelést és pedagógusképzést érintő jogszabályok megalkotása és módosítása során,
- megalkotja Alapszabályát, valamint a Kar Pedagógus Etikai Kódexét (a továbbiakban: Etikai Kódex), és a törvényben, valamint az Alapszabályban és az Etikai Kódexben foglaltak szerint tagjával szemben etikai eljárást folytathat.

Kar az e törvényben, illetve az Alapszabályban meghatározott feladatok érvényesítése érdekében és feltételek teljesülése esetén szakmai tagozatokat fog működtetni. A Kar szakmai tagozatai:

1. óvodai,
2. magyar nyelv és irodalom,
3. nemzetiségi,
4. idegen nyelvek,
5. matematika,
6. ember és társadalom,
7. ember és természet,
8. földünk, környezetünk,
9. művészetek,
10. informatika,
11. életvitel és gyakorlati ismeretek,
12. testnevelés és sport,
13. kollégiumi,
14. szakképzési,
15. fejlesztő- és gyógypedagógusi,
16. intézményvezetői.

Az Alapszabály további szakmai tagozatok létrehozataláról rendelkezhet azzal, hogy a 2–12. pontokban meghatározott tagozatokon belül tanári és tanítói altagozatok jöhetnek létre.

A törvényességi felügyeletet a Kar felett az oktatásért felelős miniszter gyakorolja.

Az oktatásért felelős miniszter által felkért háromtagú bizottság dolgozza ki a Kar megszervezésének a folyamatát. Ennek érdekében elkészít egy alapszabály-tervezetet, melyet az alakuló küldöttgyűlés elé terjeszt. Feladata a jelöltállítás és részvételi aktivitás biztosítása is. A rendelkezések 2013. szeptember 1-ei hatálybalépését követően 8 hónap áll a rendelkezésükre a Kar szervezetének megszervezésére, amellyel összefüggő költségeket az Emberi Erőforrások Minisztériuma biztosítja.

III.

Az érettségi vizsgákkal kapcsolatos jogszabályi változások

I. Az előrehozott érettségi vizsgával kapcsolatos változások

I.1. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI.13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Érettségi vizsgaszabályzat) módosításáról szóló 106/2012. (VI. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módosító rendelet) 2014. január 1-jétől módosítja az Érettségi vizsgaszabályzat 9. § (3) bekezdésében az előrehozott érettségi vizsga fogalmát, amelynek értelmében:

„(3) Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, a helyi tantervben a jelentkező számára az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában letett érettségi vizsga, amelyre a 12. § (1) bekezdésében meghatározott idegen nyelvekből, továbbá informatikából kerülhet sor. Előrehozott érettségi vizsga továbbá a 12. § (15)–(16) bekezdésben meghatározott vizsga.”

Az Érettségi vizsgaszabályzat módosítását követően tehát a 2013/2014. tanév október–novemberi vizsgaidőszakában van lehetőség utolsó alkalommal bármely érettségi vizsgatárgyból előrehozott érettségi vizsga, bármely szinten történő letételére. A 2014. január 1-jétől hatályba lépő új fogalom meghatározza, hogy előrehozott érettségi vizsga csakis a tanévek május–júniusi vizsgaidőszakaiban tehető. Ez alapján módosul az Érettségi vizsgaszabályzat 11. § (2) bekezdésének b) pontja is – ugyancsak 2014. január 1-jétől –, amelynek értelmében:

„(2) A vizsgaidőszakok – a vizsga szintjétől függetlenül – a következők: [...]

b) október–november hónapi a Hivatal, valamint a kormányhivatal és a kijelölt középiskolák részére a rendes, a kiegészítő, a szintemelő, az ismétlő, a pótló és a javító érettségi vizsgák megszervezésére.”

A módosítás értelmében tehát a 2014/2015. tanév október–novemberi vizsgaidőszakában már egyáltalán nem lesz lehetőség előrehozott érettségi vizsga letételére.

I.2. Az előrehozott érettségi vizsga 2014. január 1-jétől hatályba lépő új fogalma hivatkozik az Érettségi vizsgaszabályzat 12. § (15)–(16) bekezdéseire, amelyeket a Módosító rendelet 3. § (5) bekezdése az alábbiak szerint került módosításra:

„(15) A tanuló kérelmére a rendes érettségi vizsgáját előrehozott érettségi vizsgára kell változtatni bármely érettségi vizsgatárgy esetében, ha rendes érettségi vizsgára jelentkezett, azonban a középiskola utolsó évfolyamán nem tudta befejezni a tanulmányait.

(16) Előrehozott érettségi vizsgára kormányhivatalnál jelentkezhet bármely érettségi vizsgatárgyból a május–júniusi vizsgaidőszak vonatkozásában az a vizsgázó, aki a kérelem benyújtásának időpontjában külföldi vagy külföldi rendszerű középiskola utolsó évfolyamán folytatja tanulmányait. A vizsgára bocsátáskor nem kell vizsgálni az (1) bekezdésben meghatározott feltételek meglétét, azonban a

sikeres érettségi vizsgáról kiállított tanúsítvány csak a középiskolai végzettséget tanúsító okirattal együtt alkalmazható.”

A hatályba lépő rendelkezés értelmében tehát azok a vizsgázók, akik rendes érettségi vizsgára jelentkeztek, de a középiskola utolsó évfolyamán valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kaptak, nekik előrehozott érettségi vizsgára átminősíthető mindegyik vizsgatárgyuk (nem csak a magyarországi középiskolában tanított nyelvek és az informatika), amelyből sikeres érettségi vizsgát tettek. Emellett előrehozott érettségi vizsgára jelentkezhetnek – az előrehozott érettségi vizsga fogalmának változásától függetlenül is – bármely érettségi vizsgatárgyból azok a vizsgázók, akik a kérelem benyújtásának időpontjában külföldi vagy külföldi rendszerű középiskola utolsó évfolyamán folytatják tanulmányaikat. Ezt azonban 2014. január 1-jétől kizárólag a május–júniusi vizsgaidőszak vonatkozásában tehetik meg.

I.3. A Módosító rendelet 3. § (2) bekezdése módosítja az Érettségi vizsgaszabályzat 12. § (5) bekezdését, amelynek értelmében:

„(5) A sikertelen előrehozott érettségi vizsgát vagy a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőzően tett szintemelő érettségi vizsgát követően az adott vizsgatárgyból javító és pótló vizsgára legkorábban a rendes érettségi vizsga vizsgaidőszakára vonatkozóan lehet jelentkezni. A tanulói jogviszony megszűnése után rendes, kiegészítő, szintemelő, ismétlő érettségi vizsgára, a rendes, kiegészítő, szintemelő, ismétlő érettségi vizsgát követően pótló vizsgára, a rendes, a pótló érettségi vizsgát követően javítóvizsgára az eltelt időtől függetlenül jelentkezni lehet. Az érettségi vizsgát mindig az adott vizsgaidőszakban érvényes vizsgakövetelmények szerint kell letenni.”

A 2014. január 1-jétől hatályba lépő rendelkezés értelmében tehát egy adott vizsgatárgyból sikertelen előrehozott érettségi vizsgát követően javító és pótló vizsga csak a vizsgázó rendes érettségi vizsgaidőszakában tehető.

I.4. A Módosító rendelet 3. § (3) bekezdése módosítja az Érettségi vizsgaszabályzat 12. § (7) bekezdését, amelynek értelmében:

„(7) A jelentkezési lapot személyesen vagy meghatalmazott útján kell benyújtani. Előrehozott érettségi vizsgára történő jelentkezéskor, amennyiben a tanuló nem abban a középiskolában jelentkezik érettségi vizsgára, amellyel tanulói jogviszonyban áll, be kell mutatnia annak igazolását, hogy az adott vizsgatárgy helyi tantervben meghatározott követelményeit a vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni is tudja. Az igazolást annak a középiskolának az igazgatója állítja ki, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A kiegészítő és az ismétlő, valamint a tanulói jogviszony megszűnése után a szintemelő vizsgára történő jelentkezéskor be kell mutatni az érettségi bizonyítványt, tanúsítványt. A tanulói jogviszony megszűnése után – a jelentkezési lap benyújtásakor – a jelentkezőnek igazolnia kell a személyazonosságát, továbbá be kell mutatnia a középiskolai bizonyítványát és az iskola vagy annak jogutódja által az egyes tantárgyakra, tantárgyrészekre vonatkozó mentesítésről szóló igazolást. A pótló-, javítóvizsgára, valamint a tanulói jogviszony fennállása alatt a szintemelő vizsgára történő jelentkezéskor a jelentkezési laphoz csatolni kell az érettségi törzslapkiadványát is. Abban az esetben, ha az érettségi vizsga az Nkt. 94. § (4) bekezdés p) pontja alapján kiadott kormányrendeletben foglaltak szerint nem ingyenes, a jelentkezési laphoz csatolni kell a vizsgabizottságot működtető intézmény, az emelt szintű vizsgák, valamint a kormányhivatalnál történő jelentkezés esetén a Hivatal számlájára befizetett térítési díj, tandíj, vizsgáztatási díj befizetését igazoló okiratot vagy annak másolatát.”

A hatályba lépő szabályozás szerint tehát a 2013. december 31-éig hatályban levő rendelkezés első és második mondata közé ékelődik be az előrehozott érettségi vizsgára történő jelentkezéssel kapcsolatos szabályozás, amelynek értelmében: ha a tanuló nem abban a középiskolában jelentkezik érettségi vizsgára, amellyel tanulói jogviszonyban áll, be kell mutatnia annak igazolását, hogy az adott vizsgatárgy helyi tantervben meghatározott követelményeit teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni is

tudja. A tanuló részére a hivatkozott igazolást a tanulói jogviszonyt létesítő középiskola igazgatója állítja ki. A bekezdés végén is egy apró változtatás történik, amelynek értelmében a vizsgabizottságot működtető intézmény, az emelt szintű vizsgák, valamint a kormányhivatalnál történő jelentkezés esetén a Hivatal számlájára befizetett térítési díj, tandíj, vizsgáztatási díj befizetését igazoló okiratot vagy annak másolatát szükséges a jelentkezési laphoz csatolni.

II. A szintemelő érettségi vizsgával kapcsolatos változások

II.1. Bár a Módosító rendelet 2. § (2) bekezdése módosította a szintemelő érettségi vizsga fogalmát, a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 51. § (1) bekezdésével – az előző hatálybalépése előtt – ismételten módosításra került. Az Érettségi vizsgaszabályzat 9. § (6) bekezdésében – 2014. január 1-jétől hatályba lépő – a szintemelő érettségi vizsga fogalma tehát a következő:

„(6) Szintemelő érettségi vizsga egyes vizsgatárgyból a középszinten sikeresen befejezett érettségi vizsgának az emelt szintű érettségi vizsgán első alkalommal történő megisméltése. A tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szintemelő érettségi vizsgát a 12. § (1) bekezdésében meghatározott idegen nyelvekből, továbbá informatikából lehet tenni.”

A módosítás tehát a második mondatát érinti a fogalomnak. Már az előrehozott érettségi vizsga fogalmának megváltozásánál volt szó arról, hogy előrehozott érettségi vizsga a 2013/2014. tanév május-júniusi vizsgaidőszakától a magyarországi középiskolában tanított idegen nyelvekből, valamint informatikából tehető. Ehhez a szabályozáshoz illeszkedik a szintemelő érettségi vizsga fogalmának megváltozása is. Az a tanuló tehát, aki a tanulói jogviszony fennállása alatt, a középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt középszinten – magyarországi középiskolában tanított idegen nyelvekből, valamint informatikából – előrehozott érettségi vizsgát tett, ezekből a vizsgatárgyakból tehet szintemelő érettségi vizsgát. Ugyanakkor a középiskola végzős tanulói a rendes érettségi vizsgájuk vizsgaidőszakában, amikor is középiskolai tanulmányaikat már szükségképpen befejezték, bármilyen olyan vizsgatárgyból tehetnek szintemelő érettségi vizsgát, amelyből – bármely okból – középszintű előrehozott vizsgaeredménnyel rendelkeznek. Az I.1. pontban már említésre került az Érettségi vizsgaszabályzat 11. § (2) bekezdés b) pontja is, amely szerint 2014. január 1-jétől a szintemelő érettségi vizsga nem kerül ki a felsorolásból, ezáltal az október-novemberi vizsgaidőszakokban is lesz lehetőség szintemelő érettségi vizsga letételére az idegen nyelvi és az informatika érettségi vizsgatárgyakból, míg – az előző mondattal összhangban – a rendes érettségizők számára bármely vizsgatárgyból.

II.2. Az I.3. pontban az előrehozott érettségi vizsgáknál már szó esett az Érettségi vizsgaszabályzat 12. § (5) bekezdésének módosításáról, amely szerint 2014. január 1-jétől a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőzően tett szintemelő érettségi vizsgát követően az adott vizsgatárgyból javító és pótló vizsgára legkorábban a vizsgázó rendes érettségi vizsgaidőszakában lehet jelentkezni.

III. Az érettségi vizsgára jelentkezéssel kapcsolatos pontosítás

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 51. § (2) bekezdése 2014. január 1-jétől az alábbiak szerint pontosítja az Érettségi vizsgaszabályzat 12. § (1) bekezdését:

„(1) Érettségi vizsga a tanulói jogviszony keretében, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt abból a vizsgatárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben a jelentkező számára az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja. Az érettségi bizonyítvány megszerzése, továbbá a tanulói jogviszony megszűnése utáni érettségi vizsgán bármely vizsgatárgyból – idegen nyelv esetén a magyarországi középiskolában tanított nyelvekből – tehető érettségi vizsga.”

IV. Az utazás és turizmus választható közismereti vizsgatárgyat érintő változások

A Módosító rendelet 5. §-a az Érettségi vizsgaszabályzat 60/B. §-át – 2012. szeptember 1-jei hatálybalépéssel – egy új (5) bekezdéssel egészítette ki. A módosítás azonban csak az utazás és turizmus választható közismereti vizsgatárgyat választók előzetes tájékoztatása érdekében került be már 2012. szeptember 1-jétől az Érettségi vizsgaszabályzatba, hiszen a szabályozás csupán a 2013/2014. tanév május–júniusi vizsgaidőszakra, illetve az azt követő vizsgaidőszakokra vonatkozik. A módosítás a következő rendelkezést építette az Érettségi vizsgaszabályzat 60/B. §-ába:

„(5) A vizsgaszabályzat 2. számú melléklet ELSŐ RÉSZ cím AZ ÉRETTSÉGI VIZSGA VIZSGATÁRGYAI ÉS A VIZSGA FORMÁI alcímet követő táblázatának Választható közismereti vizsgatárgyak 23. Utazás és turizmus vizsgatárgyából csak a kötelezően választott vizsgatárgyon felüli, hatodik vizsgatárgyként lehet érettségi vizsgát tenni a 2013/2014. tanév május–júniusi vizsgaidőszaktól.”

A módosítás értelmében tehát a 2013/2014. tanév október–novemberi vizsgaidőszakában lehet utolsó alkalommal az utazás és turizmus választható közismereti vizsgatárgyból a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 6. § (2) bekezdésének e) pontjában megnevezett kötelezően választandó vizsgatárgyként érettségi vizsgát tenni. Az Nkt. 6. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a kötelező és a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgyak mellett a vizsgázók további vizsgatárgyakból is tehetnek érettségi vizsgát. Az Érettségi vizsgaszabályzat 6. (2) bekezdésének harmadik–negyedik mondata ezen túlmenően rendelkezik arról is, hogy „azokból a vizsgatárgyakból, amelyekből a vizsgázó a szabályzatban foglaltak alapján érettségi vizsgát tehet, a vizsgatárgy választásának joga nem korlátozott. A vizsgatárgy választásának jogával a vizsgaidőszak rendjéhez, ezen belül a kitűzött vizsganapokhoz igazodva lehet élni.” A 2013/2014. tanév május–júniusi vizsgaidőszaktól kezdődően tehát az utazás és turizmus választható közismereti vizsgatárgyból csupán az öt (kötelező és kötelezően választandó) vizsgatárgyon felüli, szabadon választott vizsgatárgyként tehető érettségi vizsga.

V. Nemzetiségi nyelv érettségi vizsgatárgyakkal kapcsolatos jogszabályi változások

Három nemzetiségi vizsgatárgy esetén az Érettségi vizsgaszabályzat 2. számú melléklet ELSŐ RÉSZ cím AZ ÉRETTSÉGI VIZSGA VIZSGATÁRGYAI ÉS A VIZSGA FORMÁI alcímet követő táblázatának kötelező vizsgatárgyak pontjának 2. pontja a nemzetiségi nyelv és irodalom vizsgatárgy mellett egy nemzetiségi nyelv vizsgatárgyat is felsorol. Mivel az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet (a továbbiakban: Részletes követelmények rendelet) csupán három nemzetiségi nyelv – a német, a horvát és a szlovén – esetében tartalmazta külön vizsgatárgyként a részletes követelményeket magyar és nemzetiségi nyelven egyaránt, a többi nemzetiségi nyelv esetében pedig az adott idegen nyelvi érettségi vizsgaként lehetett nemzetiségi nyelv érettségi vizsgát tenni. Ennek összehangolása történt meg a Módosító rendelet 5. §-ában, amely az Érettségi vizsgaszabályzat 60/B. §-át 2012. szeptember 1-jei hatálybalépéssel egy új (6) bekezdéssel a következőképpen egészítette ki:

„(6) A 2013/2014. tanév május–júniusi érettségi vizsgaidőszaktól a nemzetiségi nyelvet tanulók az adott nemzetiségi nyelvnek megfelelő idegen nyelv vizsgatárgyból jelentkeznek érettségi vizsgára. A középszintű szóbeli érettségi vizsgán a nemzetiségi nyelvet tanulók számára – a 31. § (1) bekezdés a) pontja szerint – készített tételsorba az intézmény pedagógiai programja alapján a nemzetiségi nyelvoktatás részét képező nemzetiségi ismereteiket is be kell építeni.”

A módosítás értelmében tehát a 2013/2014. tanév október–novemberi vizsgaidőszaka az utolsó, amikor az eddig létező német nemzetiségi nyelv, a horvát nemzetiségi nyelv, valamint a szlovén nemzetiségi nyelv vizsgatárgyakból külön érettségi vizsgát lehetett tenni. A 2013/2014. tanév május–júniusi vizsgaidőszakától ebből a három vizsgatárgyból – a többi

nemzetiségi nyelvhez hasonlóan – a nemzetiségi nyelvet tanulók az adott nemzetiségi nyelvnek megfelelő idegen nyelv vizsgatárgyból jelentkezhetnek érettségi vizsgára.

A Módosító rendelet 11. § de) pontja értelmében 2014. január 1-jétől hatályát veszti az Érettségi vizsgaszabályzat 2. számú melléklet ELSŐ RÉSZ cím AZ ÉRETTSÉGI VIZSGA VIZSGATÁRGYAI ÉS A VIZSGA FORMÁI alcímet követő táblázatának kötelező vizsgatárgyak pontjának 2. b) pontja, valamint a második részben a nemzetiségi nyelv érettségi vizsga általános követelményei (Nyelvoktató oktatási forma) és az azt követő szöveg. A szabályozással együtt jár, hogy a Részletes követelmények rendelet módosításáról szóló (teljes megnevezése: az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet, a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról) 36/2012. (XI. 14.) EMMI rendelet 3. § d), e), g), h), i) és j) pontjai értelmében hatályon kívül helyezésre kerül a Részletes követelmények rendelet Mellékletének a HORVÁT NEMZETISÉGI NYELV cím, a HORVÁT NYELV [horvát nyelven] HRVATSKI JEZIK cím, a NÉMET NEMZETISÉGI NYELV cím, a NÉMET NEMZETISÉGI NYELV [német nyelven] DEUTSCH ALS NATIONALITÄTENSPRACHE cím, a SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV cím, valamint a SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV [szlovén nyelven] PODROBNE ZAHTEVE IN OPIS MATURITETNEGA IZPITA SLOVENSKI JEZIK cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege.

VI. Négy művészeti érettségi vizsgatárgy megszűnéséről szóló rendelkezés

A kétszintű érettségi vizsga bevezetése óta hat művészeti vizsgatárgyból tehettek érettségi vizsgát a jelentkezők. 2014. január 1-jétől ezek közül megszűnik a vizsgázási lehetőség négyből, a maradék kettő pedig a választható közismereti vizsgatárgyak új 27. és új 28. sorába kerül beillesztésre. A Módosító rendelet 11. § da)-dd) pontjai értelmében az Érettségi vizsgaszabályzat 2. számú melléklet MÁSODIK RÉSZ cím AZ ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI címet követő vizsgatárgyak közül

„da) az ÁBRÁZOLÓ ÉS MŰVÉSZETI GEOMETRIA ÉRETTSÉGI VIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI cím és az azt követő szöveg,

db) a MAGYAR NÉPZENE ALAPJAI ÉRETTSÉGI VIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI cím és az azt követő szöveg,

dc) a HANGTANI ÉS AKUSZTIKAI ALAPISMERETEK ÉRETTSÉGI VIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI cím és az azt követő szöveg,

dd) a HANGKULTÚRA ÉRETTSÉGI VIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI cím és az azt követő szöveg” hatályát veszti.

A szabályozás következményeként a Művészettörténet és a Népművészet vizsgatárgyak az Érettségi vizsgaszabályzat 2. számú melléklet ELSŐ RÉSZ cím AZ ÉRETTSÉGI VIZSGA VIZSGATÁRGYAI ÉS A VIZSGA FORMÁI alcímet követő táblázatának választható közismereti vizsgatárgyai közé kerülnek beillesztésre, ezért a Módosító rendelet 6. §-ával az Érettségi vizsgaszabályzat 2. számú melléklete a Módosító rendelet 1. melléklete szerint módosul.

A Módosító rendeletben bekövetkezett változások a Részletes követelmények rendeletet módosító 36/2012. (XI. 14.) EMMI rendelet 3. § a), b), c) és f) pontjaiban is szabályozásra kerültek, amelynek értelmében a Részletes követelmények rendelet Mellékletének az ÁBRÁZOLÓ ÉS MŰVÉSZETI GEOMETRIA cím, a HANGKULTÚRA cím, a HANGTANI ÉS AKUSZTIKAI ISMERETEK cím, valamint a MAGYAR NÉPZENE ALAPJAI cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege 2014. január 1-jétől hatályát veszti.

A jogszabályok módosítása értelmében tehát a fentiekben megnevezett négy művészeti vizsgatárgyból a 2013/2014. tanév október-novemberi vizsgaidőszakában lehet utolsó alkalommal – akár a tanulói jogviszonnyal, akár a már tanulói jogviszonnyal nem rendelkezőknek – érettségi vizsgára jelentkezni.

IV.

A kerettantervi szabályozás változásai, a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 52/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet biztosítja, hogy a magyar iskolákban a gyermekek és fiatalok megtanulják mindazt, ami nemzetté tesz egy közösséget és elsajátítsák azokat a korszerű ismereteket, amelyek elengedhetetlenek az önálló, sikeres felnőtt élethez. A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a helyi intézményi sajátosságokhoz, egyéni tanulási utakhoz alkalmazkodó kerettantervekben öltönek testet. A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló rendelet a közműveltségi tartalmaknak megfelelő kerettantervek kiadását szolgálja, valamint a kerettantervek jóváhagyási eljárását egyszerűbbé és gyorsabbá teszi. A kerettantervek az egyes iskolatípusok és nevelési-oktatási szakaszok szerint határozzák meg a nevelés-oktatás céljait, a tantárgyi rendszerét, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát. Rögzítik a tantárgyak két évfolyamonkénti követelményeit, a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait, a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló kötelező, továbbá az ajánlott időkeretet. A kerettantervek értékrendszere tükrözi a Nemzeti alaptantervben meghatározott közös értékeket, biztosítják az adott pedagógiai szakaszt lezáró vizsgák követelményeire való felkészítést, felkészülést, azonosítható szaktudományi és tantárgy-pedagógiai tudományos világgépet, műveltségképet közvetítenek. Segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozást. Kijelölik az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatokat, továbbfejleszthetőket, adaptálhatókat. A kerettantervek irányt mutatnak a tankönyvíróknak és szerkesztőknek, a tanítási segédletek, eszközök készítőinek, továbbá az állami vizsgakövetelmények, valamint az országos mérési-értékelési eszközök kidolgozóinak, de legfőképpen az iskolák nevelőtestületeinek. Az iskoláknak a helyi tantervük elkészítéséhez a miniszter által kiadott, vagy jóváhagyott kerettantervek közül kell választaniuk, továbbá rendelkezhetnek a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

A rendelet melléklete a következő miniszter által kiadott kerettanterveket tartalmazza.

1. melléklet

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára

2. melléklet

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

3. melléklet

Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára

4. melléklet

Kerettanterv a gimnáziumok 7-12. évfolyama számára

5. melléklet

Kerettanterv a gimnáziumok 5-12. évfolyama számára

6. melléklet

Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára

7. melléklet

A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek

7.1. Nyelvi előkészítő évfolyam kerettantere

7.2. Kerettanterv az Arany János Tehetséggondozó Programja 9. évfolyamának tantárgyai és a 9-12. évfolyam önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció tantárgyak oktatásához

7.3. Kerettanterv az Arany János Kollégiumi Programjának 9. előkészítő évfolyama számára

7.4. Kerettanterv a köznevelési típusú sportiskola neveléséhez-oktatásához

7.5. Matematika speciális tagozat kerettantere

7.6. Magyar mint idegen nyelv kerettanterv 1-12. évfolyam számára

7.7. Magyar nyelv és irodalom 9-12. évfolyam számára

7.8. Ének-zene emelt óraszámú kerettanterv 1–8. évfolyam számára

7.9. Testnevelés és sport kerettanterv (heti 3 óra) 1-12. évfolyam számára

7.10. Családi életre nevelés kerettantere 1-12. évfolyam számára

7.11. Hon- és népismeret kerettantere 1–8. évfolyam számára

7.12. Jelenismeret kerettantere 7–12. évfolyam számára

7.13. Katonai alapismeretek kerettantere 9–12. évfolyam számára

7.14. Pénzügyi és gazdasági kultúra kerettantere 7-10. évfolyam számára

7.15. Vállalkozzunk! kerettanterv 7–10. évfolyam számára

7.16. Munkapiac kerettanterv 9-10. évfolyam számára

7.17. Etikus vállalkozói ismeretek 11-12. évfolyam számára

7.18. Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek kerettanterv 11-12. évfolyam számára

7.19. Nemzeti lovaskultúra kerettantere 3–5. évfolyam számára

7.20. Kajak-kenu – vízijártassági ismeretek kerettantere 5–8. évfolyam számára

7.21. Vitorlázás – vadvízi ismeretek kerettantere 5–8. évfolyam számára

7.22. Bejárható Magyarország kerettantere 5–8. évfolyam számára

7.23. Bringaakadémia kerettantere 3-4. vagy 5–6. évfolyam számára

7.24. Sakk-logika kerettanterv 1–4. évfolyam számára

7.25. Képességfejlesztő sakk kerettanterv 1–4. évfolyam számára

7.26. Saktika (sakk-matematika) kerettanterv 9–10. évfolyam számára

2.27. Énekes iskola kerettanterve 1-8. évfolyam számára

8. melléklet

Kerettanterv a szakiskolák számára

9. melléklet

A Köznevelési Hídprogramok kerettantervi

9.1. Híd I. program kerettanterve

9.2. Híd II. program kerettanterve

10. melléklet

Nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.1. a bolgár nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.2. a cigány nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.3. a görög nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.4. a horvát nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.5. a német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.7. a ruszin nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.8. a szerb nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.9. a szlovák nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

10.10. a szlovén nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei

11. melléklet

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára

11.1. Kerettantervek az enyhén értelmi fogyatékos tanulók 1-8. évfolyam számára

11.2. Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók 1-8. évfolyama számára

11.3. Kerettanterv a speciális szakiskolák számára

12. melléklet

Kerettanterv a felnőttoktatás számára

A fent bemutatott kerettantervek word dokumentum formátumban az Oktatókutató és fejlesztő Intézet honlapján elérhetők (<http://kerettanterv.ofi.hu/>) a könnyebb feldolgozhatóság érdekében.

Összefoglaló az oktatásért felelős miniszter általi jóváhagyásra benyújtott kerettantervekről

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 6. § (3) bekezdése szerint kerettantervet iskola fenntartója, a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerinti, az Országgyűlés által elismert magyarországi egyház, vallásfelekezet és vallási közösség, iskolát fenntartó alternatív iskolát képviselő hálózat, szervezet nyújthat be jóváhagyásra.

A miniszter által jóváhagyott kerettantervek a következők:

1. Gyermek Ház Alternatív Alapozó Program, benyújtó: Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
2. Értékközvetítő és képességfejlesztő program 1-8. osztályos kerettanterv, benyújtó: „Tehetségekért” Alapítvány (Várpalota)
3. AKG Kerettanterv benyújtó: Alternatív Közgazdasági Gimnázium Alapítvány (Budapest)
4. A magyar Waldorf-iskolák kerettanterve, benyújtó: Magyar Waldorf Szövetség (Budapest)
5. Értékközvetítő és képességfejlesztő program gimnázium 9-12. osztályos kerettanterv, benyújtó: „Tehetségekért” Alapítvány (Várpalota)
6. Alternatív kerettanterv a „különös bánásmódot igénylő – ún. ZK” diákok számára” (6 évfolyamos szakközépiskola, 3 évfolyamos szakiskola, 4 évfolyamos gimnázium), benyújtó: Mű-Hely Líceum Alapítvány (Budapest)
7. A szociális kompetenciák fejlesztésére épülő alternatív, alpfokú kerettanterv általános iskolai intézmények számára, benyújtó: Carl Rogers Személyközpontú Iskola Alapítvány (Budapest)
8. „ILYENEK VAGYUNK” a Közgazdasági Politechnikum Gimnázium és Szakközépiskola alternatív kerettanterve, benyújtó: Politechnikum Alapítvány (Budapest)
9. Belvárosi Tanoda Alapítványi Gimnázium - A személyre szabott iskola - alternatív kerettanterve, benyújtó: Belvárosi Tanoda Alapítvány (Budapest)

A jóváhagyott kerettantervek használata a miniszter által kiadott határozatot alapján összesen 72 intézményre terjed ki.

Jelenleg a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról közigazgatási és társadalmi egyeztetés folyik, mely során a következő kerettantervek kiadására kerül sor a közeljövőben:

új 11.4. melléklet

Kerettanterv a készségfejlesztő speciális szakiskolák számára

új 13. melléklet

Kerettanterv a szakiskolások középiskolája számára

A rendelet módosításával a 12.3. Kerettanterv a felnőttoktatás 9-12. évfolyama számára már kiadott kerettanterv módosul.

V.

Elkészült a Kollégiumi nevelés új országos alapprogramja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (1) bekezdés c) pontjának értelmében az oktatásért felelős miniszter felhatalmazást kapott a kollégiumi nevelés országos alapprogramjának szabályait rendeletben állapítsa meg. Az új alapprogram a kollégiumi szakmai szervezetekkel történt szoros együttműködésben került kidolgozásra és 2013. augusztus 9-én jelent meg a Magyar Közlönyben (59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról).

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket. A kollégiumi nevelés új alapprogramja meghatározza a köznevelési kollégiumok nevelési alapelveit, a kollégium társadalmi szerepét és a kollégiumi nevelési feladatok hatékony ellátásával, a kollégiumi foglalkozások megszervezésével kapcsolatos feladatokat. Az új alapprogram kiadásával az a cél, hogy a dokumentum - összhangban a köznevelési törvénnyel - hosszú távon megalapozza és kijelölje a kollégiumok szakmai fejlődési irányát, s erre épülhessen az egyes köznevelési kollégiumok önálló pedagógiai programja. Változtak továbbá a Nemzeti alaptanterv köznevelési intézményekkel szemben – így a kollégiumokkal szemben is – támasztott, a nevelésre, oktatásra, fejlesztésre vonatkozó elvárásai – a rendelet ezen elvárásokat is megjeleníti. Az általános követelmények mellett a rendelet tartalmazza az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program új tartalmi szabályozókhöz igazított követelményrendszerét, valamint teljesen új elemként a középiskolai szakkollégiumokra vonatkozó előírásokat is.

A rendelet alapján a kollégiumoknak az új szabályokra figyelemmel 2013 augusztus 31-ig kell elkészíteniük az új pedagógiai programjukat, amely szerint egységesen kell megkezdniük a nevelést 2013.szeptember 1-től kezdődően.

VI.

A hitoktatásra és a hit- és erkölcsstan oktatásra vonatkozó rendelkezések és tudnivalók

A főbb szabályokat a köznevelési törvény tartalmazza az alábbiak szerint:

„35. § (1) Az állam, a helyi önkormányzat vagy a nemzetiségi önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézményben a szülő, tanuló kérésére szervezett és nem a kötelező tanórai foglalkozások részét képező hitoktatást (a továbbiakban: fakultatív hitoktatás) és az erkölcsstan óra helyett választható hit- és erkölcsstanoktatást egyházi jogi személy szervezhet az e törvényben meghatározott keretek között.

(2) A fakultatív hitoktatás az óvodában az óvodai foglalkozásoktól elkülönítve, az óvodai életrendet figyelembe véve – a nyitvatartási időn belül, de nevelési időnek nem minősülő időkeretben –, az iskolában a kötelező tanórai foglalkozások rendjéhez, a kollégiumban pedig a kollégiumi foglalkozások rendjéhez illeszkedően szervezhető.

(3) A hit- és erkölcsstan óra az iskolában a tanórai foglalkozások rendjéhez illeszkedik.

(4) A nevelési-oktatási intézmény és az egyházi jogi személy a fakultatív hitoktatással és a hit- és erkölcsstanoktatással kapcsolatos feladatok ellátása során egymással kölcsönösen együttműködik.

35/A. § Az állami iskola 1–8. évfolyamán az erkölcsstan óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

35/B. § (1) A fakultatív hitoktatásnál és a hit- és erkölcsstanoktatásnál az egyházi jogi személynek a feladata a hit- és erkölcsstanoktatás megszervezése, ennek keretében különösen

a) a fakultatív hitoktatás és a hit- és erkölcsstanoktatás tartalmának meghatározása,

b) a fakultatív hitoktatásra és – jogszabályban meghatározottak szerint az állami fenntartású iskolával közösen – a hit- és erkölcsstanoktatásra való jelentkezés lebonyolítása,

c) a fakultatív hitoktatásban és a hit- és erkölcsstanoktatásban közreműködő személy alkalmazása és ellenőrzése és

d) a foglalkozások ellenőrzése.

(2) Az óvoda és a kollégium a fakultatív hitoktatáshoz, az iskola a fakultatív hitoktatáshoz és a hit- és erkölcsstanoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket – így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket – az intézményben rendelkezésre álló eszközökkel biztosítja.

(3) Az egyházi jogi személy által foglalkoztatott, fakultatív hitoktatásban, illetve hit- és erkölcsstanoktatásban közreműködő személy alkalmazásakor a 3. mellékletben foglaltakat nem kell alkalmazni. A hit- és erkölcsstanoktatásban közreműködő személynek a 32. § (1) bekezdés h) pontjában meghatározott feltételeknek kell megfelelnie.

97. § (7) A 35/A. § szerinti hit- és erkölcsstan órát az iskolai nevelés-oktatás első és ötödik évfolyamán, valamint a hat évfolyammal működő gimnáziumban a hetedik évfolyamon 2013. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni.

98. § (6) Az iskolai nevelés-oktatás ötödik-nyolcadik évfolyamán az erkölcsstan tantárgy tanítására az alkalmazható, aki a tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik, vagy az iskolai nevelés oktatás ötödik-nyolcadik évfolyamán pedagógus-munkakör betöltésére jogosító végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik, továbbá legalább hatvan óras pedagógus továbbképzés vagy szakirányú továbbképzés keretében elsajátította az erkölcsstan oktatásához szükséges elméleti és módszertani ismereteket.”

Az állami iskola 1-8. évfolyamán felmenő rendszerben heti egy órában kötelező tantárgy lesz az erkölcsstan. Az erkölcsstanórák anyagát és speciális módszertanát a Nat alapján készült kerettanterv adja meg. E helyett azonban választható az egyházi jogi személy által szervezett hit-, és erkölcsstan oktatás. Így tehát az érintett állami iskolákban megjelenik egy új tanóra, aminek tartalma az egyén választásától függően vagy az állami kerettanterv szerinti erkölcsstan, vagy az egyházi jogi személy által szervezett, és az egyház által meghatározott tartalmú hit-,és erkölcsstan tantárgy. A fentiek alapján 2013. szeptember 1-jétől, felmenő rendszerben, először az 1. és 5. évfolyamon, és a 6 évfolyamos gimnáziumok 7. évfolyamán kell bevezetni a választható hit-, és erkölcsstanoktatást az érintett iskolákban.

A hit-és erkölcsstan tantárgy tanítására jogosultak köre

Jelenleg a közoktatási törvény az egyházi iskolákban tartott hittanra vonatkozóan írja elő, hogy „*a hitoktatónak, illetve a hittantanárnak egyházi felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói vagy hittantanári, illetve a hitérettel kapcsolatos felsőfokú (pl. lelkész, teológus) képesítéssel és az illetékes egyházi hatóság megbízásával kell rendelkeznie*” [Kt. 81.§ (1) b)] Ezt az egyházi intézményekre vonatkozóan az Nkt. is előírja [32. § (1) h)], illetve mivel az erkölcsstan helyett választott is órarendi óra, arra is ezt a szabályt alkalmazza. [35/B § (3)]

A erkölcsstan tantárgy tanítására jogosultak köre

A tanító az általános iskola 1-4. évfolyamán főszabály szerint minden tantárgyat taníthat, így erkölcsstant is. Az 5-8. évfolyamon a tantárgynak megfelelő szakos tanár, illetve olyan tanár taníthat, aki erről szóló 60 óras továbbképzést végzett. Ilyen továbbképzés már több is megszervezésre került, így felsőoktatási intézmények, tankönyvkiadók, felnőttképzést folytató szervezetek indítottak ilyeneket.

Hogyan kell megszervezni az iskolákban a hit-, és erkölcsstan oktatását?

Ennek a részletszabályait a 20/2012 EMMI rendelet 182/A - 182/B §-ai szabályozzák, amelyeket terjedelmi okból nem idézünk.

Hangsúlyozzuk, hogy a hatályos szabályok alapján nem a nevelési-oktatási intézmények vagy intézményvezetők döntenek el, hogy mely egyházi jogi személy általszervezett hitoktatás, hit és erkölcsstanoktatás választható. Az egyházi jogi személyek jelzik, hogy ha meg tudják és meg akarják szervezni az adott nevelési-oktatási intézményben a hitoktatást, hit és erkölcsstan oktatást, a szülő pedig azon egyházi jogi személy hitoktatását, hit és erkölcsstanoktatását választhatja, akik a megszervezést vállalták.

Az iskolának tájékoztatási és egyeztetési kötelezettségei vannak a megszervezéssel kapcsolatban.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatkezelési, adatvédelmi szempontokra figyelemmel a szülőnek írásban kell nyilatkoznia a hit-és erkölcsstanoktatás választásáról a beiratkozáskor, Ezzel egyúttal hozzájárul az adott vallásra vonatkozóan megszervezésre kerülő hit-és erkölcsstanoktatás esetében a gyermeke adatainak iskola és az egyházi jogi személy általi kezeléséhez, de ezeket csak az iskola és az érintett egyház kezelheti a foglalkozások megszervezés során.

Az iskoláknak a tanügyi dokumentumaikban minden érintett tanuló esetében az „Erkölcstan/Hit- és erkölcsstan” megjelölést lehet csak és kizárólag alkalmazni, vagyis a tanügyi dokumentumokból nem derülhet ki sem az, hogy egy adott tanuló erkölcsstanoktatásban vagy hit-és erkölcsstanoktatásban vett részt, és az sem derülhet ki, hogy melyik felekezet szervezte azt.

A hit- és erkölcsstan értékelése a többi tantárggyal megegyező módon történik, az iskola pedagógiai programja szerint.

VII.

Idegennyelv-oktatást érintő tudnivalók

A Nat előírásai alapján a 8. évfolyamon megváltozott a nyelvtudás kötelező minimumszintje: a korábban előírt Közös Európai Referenciakeret szerinti A1 szint (minimumszint) helyett A2-re (alapszint) emelkedett. A módosítás célja az volt, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon az általános iskolai nyelvtanítás és a nyelvtanulás egy egyenletesebb fejlesztési folyamattá váljon a köznevelésben. A megemelt kimeneti szinttel – a 12. évfolyamon változatlan B1 szint mellett – az egyéb évfolyamokon is átrendeződnek az elvárások. A tervezésben és a megvalósításban nagy segítséget jelentenek a módosított kimeneti követelmények szerint kidolgozott idegen nyelvi kerettantervek.

Szintén a Nat határozza meg a kötelezően választható első idegen nyelvek körét, melyek az angol, a német, a francia és a kínai lehetnek. A nyelvtanulás sikerében döntő fontosságú folytonosságot biztosítja az előírás, hogy a megkezdett első idegen nyelvet a felsőbb évfolyamokon és a középiskolában is folytatni kell.

További változás, hogy a Nat biztosítja a második idegen nyelv megkezdésének lehetőségét a 7. évfolyamtól. A második nyelv továbbra is szabadon választható.

A 20/2012. EMMI rendelet 135. és 136. §-a foglalja össze a két tanítási nyelvű általános és középiskolai nevelés-oktatás módosult feltételrendszerét. Az általános iskolában a tanulóknak hatodik évfolyamon a Közös Európai Referenciakeret szerinti A2 szintet, nyolcadik évfolyamon pedig a B1 szintet kell elérnie, melyet az Oktatási Hivatal által a tanév rendje rendeletben meghatározottak szerinti célnyelvi mérés igazol majd. A feltételeknek történő megfelelést a 2016/2017-es tanévtől kezdve kell vizsgálni. A középiskolák esetében három egymást követő tanévben kell megfelelni annak, hogy a tanulók ötven százaléka a tizedik évfolyam végére megfelel a hivatal által szervezett, a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást mérő célnyelvi mérésben meghatározott követelményeknek, legalább nyolcvan százaléka a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban a célnyelvből érettségi vizsgabizonyítványt szerzett, és

az érettségi vizsgabizonyítványt szerző tanulók kilencven százaléka célnyelvből rendelkezik a B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgával. Amennyiben a fenti feltételeknek a középiskola nem felel meg, a következő évben nem indíthat ilyen képzést.

A 20/2012. EMMI rendelet 137. §-a határozza meg a nyelvi előkészítő évfolyammal induló oktatás új kereteit. A képzés abban a középiskolában folytatható, amelyik három egymást követő tanévben megfelel azoknak a feltételeknek, hogy a felvett tanulók legalább nyolcvan százaléka a célnyelvből érettségi vizsgabizonyítványt szerzett, és az érettségi vizsgabizonyítványt szerzett tanulók nyolcvan százaléka a nyelvi előkészítő nevelés-oktatás idegen nyelvből rendelkezik a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgával. A második idegen nyelvből az oktatás feltételeit oly módon kell biztosítani, hogy a tanulók számára a kötelező tanórákon teljesüljenek az emelt szintű érettségire való felkészítés feltételei. Az előírt feltételek teljesülését először a 2016/2017-es tanévben kell ellenőrizni a nyelvi előkészítő évfolyammal működő nevelési-oktatási intézményben tanulmányaikat befejező és rendes érettségi vizsgát tevő tanulók körében.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve (4/2013 (I. 11.) EMMI rendelet) meghatározza a célnyelven tanítható közismereti tárgyak körét. Ezek a következők: az 1–2. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, környezetismeret, életvitel és gyakorlat; a 3–4. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, környezetismeret, életvitel és gyakorlat; az 5–6. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, természetismeret, célnyelvi civilizáció, informatika, történelem; a 7–8. évfolyamon: biológia, földrajz, fizika, kémia, célnyelvi civilizáció, matematika, informatika, történelem; a 9–12. évfolyamon: matematika, informatika, történelem, biológia, földrajz, fizika, kémia, célnyelvi civilizáció, továbbá bármely szakközépiskolában választható még a helyi tanterv alapján tanított szakmai tantárgy. Ha az iskola a történelem tantárgyat célnyelven tanítja, akkor a történelem tantárgyra vonatkozó tantárgyi kerettantervben foglalt, a magyarság történelmével kapcsolatos tantárgyi tartalmakat, fejlesztési feladatokat magyar nyelven kell oktatnia.

VIII.

Pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményrendszert érintő változások

A 2013.március 1-én hatályba lépett 15/2013 (II.26) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről (a továbbiakban: Rendelet) és amelynek értelmében minden megyében egy szakszolgálati intézmény (a továbbiakban: Intézmény) létrehozása vált szükségessé, mely a Rendeletben foglalt esetleges kivétellel, valamennyi az adott megyében működő és 2012. december 31-ig-ig önkormányzati fenntartású pedagógiai szakszolgálatot egyesíti. Ezen kívül az Intézmény személyi állományába kerülnek át a szakszolgálatokon kívül tevékenykedő, ámde szakszolgálati tevékenységet végző kollégák is. Az Intézmény minden megyében kötelezően székhelyből és tankerületi tagintézményekből áll, mely egyes megyékben (és a fővárosban) megyei (a fővárosban megyei/fővárosi és országos tagintézményekkel is kiegészül).

A Rendelet értelmében a szakszolgálati tevékenységek közül megyei szintű feladat:

a szakértői bizottsági tevékenység egy része, valamint

a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás

melyet a székhely, nagyobb megyék esetén a székhely és megyei/fővárosi illetékességű tagintézmény(ek) együtt látnak el.

Tankerületi szintű feladat:

a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás,

a fejlesztő nevelés,

a nevelési tanácsadás,

a logopédiai ellátás,

a konduktív pedagógiai ellátás,

a gyógytestnevelés,

az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,

a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása, valamint

a tankerületi szintű szakértői bizottsági tevékenység.

melyet valamennyi megyében a tankerületi tagintézmények látnak el.

Atípusos (szakosított) tagintézmények az alábbiak:

- A négy országos illetékességű, fogyatékosági területre specializált szakértői bizottság szervezetileg a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálathoz tartozik.
- Más, tankerületi feladatot, tankerületi vagy megyei illetékességgel ellátó intézmények, tagintézményként a struktúrába beilleszthetőek. Ilyen tagintézmény jelenleg Bács-Kiskun megye és a főváros vonatkozásában került a szakmai alapidokumentumokban nevesítésre: a Kiskunhalasi Konduktív Pedagógiai Tagintézmény, valamint a Fővárosi Beszédjavító, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézmény.

A Rendelet jelenleg módosítás alatt áll, amelynek nagyobb része jogtechnikai jellegű, kisebb mértékben érdemi (főképp pontosításokat tartalmaz a terület és a KLIK, mint a feladat megszervezésének felelőse visszajelzései alapján).

A megyei pedagógiai szakszolgálatok alapító okiratai elkészültek, valamennyi ehhez tartozó felterjesztésről a jogszabályban meghatározott határidőre miniszteri döntés született. A közeljövőben megbízásra kerülnek az mb. megyei főigazgatók, aki feladatukat 2012.12.31. napjáig, azaz a főigazgatói pályázatás lefolytatásáig látják majd el.

XIX.

Az óvodai nevelés megszervezése, az óvodai nevelésre való jogosultság, az óvodai nevelésben való kötelező részvétel

Irányadó jogszabályok: Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pont; a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2. § (1) bekezdés; 8. § (1) bekezdés, az ingyenes nevelésben részesülésre kiterjedően a 45. § (1) bekezdés, valamint a 89. § (1) bekezdés, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (6) bekezdés a) pont, (6), a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pont.

Magyarországon – a köznevelési törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek köteles intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni. A szülő a gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelően, saját vallási, világnézeti meggyőződésére, nemzetiségi hovatartozására tekintettel szabadon választhat óvodát.

Az óvodai nevelés megszervezése továbbra is a települési önkormányzatok számára előírt alapfeladat ellátási kötelezettség. A települési önkormányzat az óvodai nevelést megszervezheti, biztosíthatja saját fenntartású intézményében, más önkormányzattal és/vagy nem állami, illetve egyházi intézményfenntartóval kötött megállapodás alapján. Amennyiben az önkormányzat vallási, világnézeti szempontból elkötelezett nevelési-oktatási intézmény fenntartójával köt köznevelési szerződést, a feladat ellátási kötelezettségének teljesítésében azon gyermekekre is tekintettel kell lennie, akiknek szülei nem akarják vallási-, világnézetileg elkötelezett óvodába járatni a gyermeküket, azaz ezen igénynek megfelelő óvodai nevelést kell biztosítani. Ha az egyházi vagy magánintézmény fenntartója köznevelési szerződés alapján vállal részt az óvodai neveléssel összefüggő kötelező közszolgáltatásban, az egyben azt is jelenti, hogy a köznevelési szerződés szerint meghatározott számú óvodai nevelésben részesülő gyermek nevelése ingyenes. Amennyiben az óvodai neveléssel összefüggő feladatokat a települési önkormányzat egyházi és/vagy magánóvoda fenntartóval kötött köznevelési szerződés alapján látja el, úgy a szerződéssel érintett önkormányzat a köznevelési szerződésben foglaltak szerint egészíti ki a közigazgatási területén élő óvodai nevelésre jogosult, vagy kötelezett gyermekekre eső éves kiadás fedezetét (fő/év(Ft)). Az önkormányzat ebben az esetben figyelemmel kell, hogy legyen arra az alapvető közneveléssel szemben támasztott követelményre, miszerint az általa megállapított forrással ugyanolyan feltételekhez és minőséghez juttatja az óvodás gyermeket, mintha annak óvodai nevelését ő maga, vagy az állam látná el.

Az önkormányzat, az óvodai nevelés helyben történő megszervezésére abban az esetben válik kötelezetté, ha a közigazgatása alá tartozó településen legalább nyolc óvodáskorú gyermek lakóhellyel rendelkezik és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, továbbá ha a szülők ezt igénylik.

Az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség kiterjesztése a harmadik életévtől 2014. szeptember 1-jétől lép hatályba. Eddig a hatánapig az óvodai nevelésben való részvétel a gyermek számára három éves korától jogosultság, és ezen jog teljesülése tőle nem vonható meg. A változás 2014. szeptember 1-jétől azt eredményezi, hogy a harmadik életévét betöltött gyermek számára már nem csak jog az óvodai nevelésben való részvétel, hanem kötelezettség is, amely kötelezettség a szülőt terheli.

Az óvodai nevelésben való részvétel kötelezettsége 2014. szeptember 1-jétől az alábbiak szerint előírt.

„A gyermek hároméves korától annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amikor az ötödik életévét betölti, az óvodába járási kötelezettségét családi napköziben is teljesítheti abban az esetben, ha a családi napköziben a szolgáltatást nyújtó személy rendelkezik óvodapedagógus munkakör betöltéséhez előírt szakképzettséggel, és munkája során figyelembe veszi az Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglalt követelményeket.”

E rendelkezés végrehajtásában az alábbiakat is szükséges ismerni:

1. A családi napközi funkciója továbbra is a szociális alapellátás rendszeréhez kapcsolódó, a gyermek 20 hetes korától 14 éves koráig terjedő gyermekjóléti alapellátás keretén belül megszervezhető alternatív napközbeni ellátási forma.
2. A családi napközi nem kötelező közszolgáltatási feladata a települési önkormányzatoknak, szolgáltatása nem ingyenes.
3. Létesítésére, funkciójára, alap feladat ellátási jogosultságára, hatáskörére, működésére, ellenőrzésére, alkalmazottainak jogállásosára a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény alkalmazandó.
4. Működésének megkezdéséhez és folytatásához nem kell megfelelnie az állami, az önkormányzati, az egyházi és magánóvodák fenntartóival szemben támasztott valamennyi feltételnek, és kötelezettségnek, az ott foglalkoztatott óvodapedagógusra nem terjednek ki a köznevelési törvény és annak végrehajtási rendeletei szerint, a pedagógusra kiterjedő jogok, vele szemben támasztott kötelezettségek. Azon elvárásnak azonban a foglalkoztatásában érvényesülni kell, miszerint az óvodapedagógus munkakör betöltéséhez előírt szakképzettséggel rendelkeznie kell.

Az óvodai felvétellel kapcsolatos változások

Irányadó jogszabályok: A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 30.) EMMI rendelet 20. §, valamint ugyanezen miniszteri rendelet 83. § (1); (3) és (4) bekezdés, nemzeti köznevelésről szóló törvény 45. § (10) bekezdés.

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. A köznevelési törvény alapján, a szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét a nevelési év folyamán bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos az adott óvodai nevelési évben.

Az óvodai nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

A fenntartó önkormányzat a következő nevelési évre, a tárgyév április 20-a és május 20-a közötti időben köteles megszervezni az óvodai beiratkozást. A következő 2014. évre vonatkozóan ez azt jelenti, hogy a 2014/2015. nevelési évtől óvodai nevelésre kötelezett gyermeket a szülőnek ebben az időintervallumban be kell íratnia az óvodába.

Az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról, a konkrét beiratkozási napokról, a fenntartó a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal jogszabályban előírt tartalommal közleményt vagy hirdetményt köteles közzé tenni a saját honlapján és a közzétételt kezdeményezni a fenntartásában működő óvoda honlapján is, ennek hiányában a helyben szokásos módon. A szülő ennek alapján értesül a szükséges információkról.

Az eljárásban új előírás:

A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett gyermek szülője, amennyiben gyermeke az óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő tizenöt napon belül köteles arról a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt írásban értesíteni.

A szülő, amennyiben azt az óvodai beiratkozás napján – az elektronikus elérhetőségének megadásával – kéri, annak eredményéről előzetes elektronikus levélben értesíteni kell (konkrétan felvételt nyert vagy felvétele elutasításra került). A gyermek felvételéről meghozott döntést továbbra is írásba kell foglalni. A felvétel elutasításáról határozati formában közölhető a döntés. Maga a határozat elektronikus úton nem továbbítható.

Az óvodai nevelésre kötelezett gyermek igazolatlan mulasztásának szabályai

Irányadó jogszabályok: A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 30.) EMMI rendelet 5. § (1) bekezdés a) pont; 50. § (1) – (3) bekezdés, 51. § (1), (2), (4), bekezdés, valamint (6) bekezdés a) pont; a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 74. § (3) bekezdés, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pont.

Az óvodai nevelésre napi négy órában köteles gyermek egy nevelési évben igazolatlanul tíz napnál többet nem mulaszthat.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha:

- A) a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy gyermekét nem viszi el az óvodába,
- B) a gyermek beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolják
- C) a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

A bejelentés módjának szabályait az óvoda házirendjében kell rögzíteni.

Mi rögzíthető a felhatalmazó rendelkezéssel a házirendben?

Például az, hogy:

- a távollétről írásban és/vagy szóban lehet bejelentést, igazolást tenni,
- a bejelentést, orvosi igazolást a hiányzás napjától számítva legkésőbb hány napon belül és kinek köteles a szülő megtenni,
- a hiányzásról szóló bejelentésről, igazolásról értesült óvodai alkalmazott miként köteles visszaigazolni a bejelentés megtörténtét.

Amennyiben a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztást igazolatlannak kell tekinteni.

Amennyiben a gyermek a közoktatási törvény 24. § (3) bekezdés alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul tíz napnál többet mulaszt az óvoda vezetője – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban köteles értesíteni a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot, óvodás gyermek esetén az általános szabálysértési hatóságként eljáró járási hivatalt is, továbbá gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedő gyermek esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet kell, hogy készítsen, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával kapcsolatos, továbbá a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

A közoktatási törvény 74. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, az e törvény 24. §-ának (3) bekezdése alapján kötelező óvodai nevelésben részt vevő gyermek kivétel, ha a gyermek az óvodából igazolatlanul tíznél több napot van távol, feltéve, hogy az óvoda a szülőt legalább két alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire. Az igazolatlan mulasztás következményéről a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pont rendelkezik az alábbiak szerint:

„Akinek a szülői felügyelete vagy gyámsága alatt álló gyermeke ugyanabban az óvodai nevelési évben az iskolai életmódra felkészítő foglalkozásokról, igazolatlanul a jogszabályban meghatározott mértékűnél többet mulaszt, szabálysértést követ el.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. § c) pontja szerinti szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke a közoktatási törvény 24. § (3) bekezdése alapján óvodai nevelésben részt vevő gyermek esetén tizenegy nap.

Az óvoda vezetője a fent hivatkozott előírások összefüggésében sem az óvodai nevelésre kötelezett gyermekek, sem az óvodai nevelésre életkoránál fogva jogosult gyermek esetében nem járhat el hatósági jogkörben.

Az óvodai nevelőmunka folyamatában kötelezően vezetendő nyomtatványok

(tanügy-igazgatási dokumentumok)

Irányadó jogszabályok: A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 87. § (1) bekezdés a) - d) pont, 88. § a) – f) pont, 91. §, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 248. § (1) bekezdés d) pont

Az óvodában kötelezően alkalmazandó tanügy – igazgatási dokumentumok, mint kötelezően vezetendő nyomtatványok jelennek meg. A kötelezően használandó nyomtatványokról a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 88. §-a rendelkezik és arról, hogy azok milyen formát ölthetnek ugyanezen rendelet 87. § ad útmutatást. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 87. § (1) bekezdés a) - d) pontra figyelemmel a rendelkezések nem tiltják a saját szerkesztésű napló alkalmazását, de formailag megkötik annak előállítását, hitelesítésének módját, amire figyelemmel kell lenni. Az óvodában a saját szerkesztésű napló gyakorlatához a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 87. § (1) bekezdés d) pont felhatalmazása biztosít jogosultságot.

Az óvodai nevelőmunkát dokumentáló óvodai csoportnapló minimum tartalma akkor teljesül, ha az megfelel a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 91. § szerint előírt kötelezettségeknek.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 88. § f) pontjában a gyermekek fejlődését nyomon követő kötelezően vezetendő dokumentáció nem része az óvodai csoportnaplónak. A gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát rögzítő fejlődést nyomon követő dokumentum minimum tartalmáról e rendelet 93/A § rendelkezik.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az óvodai nevelőmunka folyamatában kötelezően vezetendő tanügy-igazgatási dokumentumok vezetésének hiánya a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 248. § (4) bekezdés d) pont értelmében szabálysértésnek minősül.

X.

Szakképzésre vonatkozó információk

A tanévkezdést a szakképzésért és felnőttképzésért felelős minisztérium és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal által összeállított kiadvány segíti, mely nyomtatott formában kerül az iskolák részére átadásra, valamint a www.nive.hu oldalról letölthető. Az oktatásért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó, az iskolai rendszerű képzéseket lezáró vizsgaidőpontok a 2013/2014. tanévre vonatkozóan letölthetők a www.nive.hu oldalról.

Felhívjuk továbbá a figyelmet, hogy az Nkt. 54. fejezet 98. paragrafusának (7) bekezdése szerint: „Iskolai, kollégiumi könyvtárostánárnak vagy könyvtárostánítónak alkalmazható az is, aki a 3. mellékletében foglaltak szerint az iskolában, kollégiumban pedagógus-munkakör betöltésére jogosító tanítói vagy tanári végzettséggel és szakképzettséggel, továbbá iskolarendszeren kívüli oktatásban szerzett emelt szintű könyvtárosi szakképesítéssel rendelkezik”. Az iskolarendszeren kívüli oktatásban megszerezhető könyvtárosi szakképesítés elnevezése: segédkönyvtáros.

2012 júliusában érvénybe lépett az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm.rendelet, amelyben továbbra is szerepel ez a könyvtáros szakképesítés – ismét segédkönyvtáros elnevezéssel.

Az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet 7. sz., ún. konkordancia-mellékletének 92. sz. sora egyértelműen mutatja: az új segédkönyvtáros szakképesítés teljesen egyenértékű a korábbi két OKJ-rendeletben (20/2008. (VII. 29.) OKM rendelet, 25/2010. (V. 14.) OKM rendelet) leírt segédkönyvtáros szakképesítéssel – vagyis a nemzeti köznevelési törvény fenti rendelkezése **továbbra is alkalmassá teszi a segédkönyvtáros képzés elvégzése után a könyvtáros tanárokat a munkakör betöltésére.**

XI.

A hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet definíciójának változásai 2013. szeptember 1-étől

2013. szeptember 1-étől a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározását a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény helyett már a gyermekek védelméről és a

gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 67/A. §-a rögzíti. Ennek értelmében

1. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális törvény (1993. évi III. tv.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

2. Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az 1. pont a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Azon gyermekek, tanulók, akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetük alapján 2013. szeptember 1-jén

- óvodai fejlesztő programban,
- képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítésben
- az Arany János Tehetséggondozó Programban,
- az Arany János Kollégiumi Programban,
- az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programban,
- az Útravaló Ösztöndíjprogramban

vesznek részt vagy ezek bármelyikére felvételt nyertek, az óvodai kötelezettség vagy a tankötelezettség befejezéséig a 2013. augusztus 31-én hatályos szabályok szerint minősülnek hátrányos helyzetűnek, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek (Gyvt. 161/Q. §).

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók részére a 2013. augusztus 31-én hatályos rendelkezések szerint biztosított kedvezményeket, támogatásokat a 2013/2014. nevelési évben, tanévben változatlan feltételek mellett kell nyújtani (Gyvt. 161/Q. §).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek – függetlenül attól, hogy hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű – továbbra is jogosult az ingyenes tankönyvre, az óvodában és az iskola 1–8. évfolyamán az ingyenes gyermekétkeztetésre, a

rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó minden egyéb juttatás, kedvezmény igénybevétele.

XII.

Esélyteremtést szolgáló köznevelési vonatkozású támogatások, intézkedések

Óvodáztatási támogatás

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek után az alábbi feltételek együttes fennállása esetén óvodáztatási támogatás állapítható meg a szülő, illetve a családbafogadó gyám részére:

- a gyermek halmozottan hátrányos helyzetének fennállásáról a jegyző döntést hozott,
- a gyermek legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, melyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt, és
- a szülő, családbafogadó gyám a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül gondoskodik a gyermek rendszeres óvodába járatásáról [Gyvt. 20/C. §].

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelem legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig (tárgyév augusztus 31-ig) terjeszthető elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

A támogatás iránti kérelem a lakóhely szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszthető elő. A támogatás jogszabályban meghatározott mértékű – első alkalommal 20.000 Ft, minden további alkalommal 10.000 Ft.

Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikeressége, a szociális helyzetéből eredő hátrányainak ellensúlyozása érdekében működtetett óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szervezni. (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és az oktatási intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171-173. §; 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben, 15/A. §). A programokról az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő honlapján tájékozódhatnak:

http://www.emet.gov.hu/hatter_1/integracios_pedagogiai_rendszer/

Arany János Tehetséggondozó Program, Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program a felsőfokú tanulmányok folytatásának, az érettségi megszerzéséhez, illetve a szakmaszerzéshez nyújtanak komplex – pedagógiai, szociális, egészségügyi, kulturális – támogatást hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, rászoruló tanulók számára (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 174-176. §). A 8. évfolyamos tanulók számára a 2014/2015. tanévre történő jelentkezés pályázati felhívását 2013. szeptember 13-ig jelenteti meg a Köznevelésért Felelős Államtitkárság.

Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogram

A középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, a sikeres továbbtanulás számos család számára nehezen biztosítható anyagi természetű kiadásokat követel meg. Ezt kívánja enyhíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat célzó Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogram. (152/2005. (VIII. 2.) Korm. rend. az Útravaló Ösztöndíjprogramról). A 2013/2014. tanév pályázati felhívásai itt találhatóak: <http://www.emet.gov.hu/hirek/hirek16/>

Az alapfokú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel. (2011. évi CXC. tv. 16. § (3))

A lemorzsolódás megelőzését szolgáló intézkedések – igazolatlan mulasztás, magántanulóvá nyilvánítás

Az iskola köteles a szülőt és a tanuló kollégiumi elhelyezése esetén - amennyiben a kollégium nem az iskolával közös igazgatású intézmény - a kollégiumot is értesíteni a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, továbbá abban az esetben is, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri. Az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire. A köznevelési intézmény további jelzéssel él a szülő, a gyermekjóléti szolgálat, a gyermekvédelmi szakszolgálat, illetve a gyámhivatal felé abban az esetben, ha az igazolatlan mulasztás a 10 órát, a 30 órát, illetve az 50 órát eléri. A gyermekjóléti szolgálat az óvoda, az iskola és - szükség esetén - a kollégium bevonásával intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket, a tanulót veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével, a gyermek óvodába járásával, a tanulói tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos, továbbá a gyermek, a tanuló érdekeit szolgáló feladatokat. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 51. §)

A lemorzsolódás megelőzése érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. (2011. évi CXC. tv. 45. § (6))

Fizetési hátralék miatt a nem tanköteles tanuló jogviszonya nem szüntethető meg. (2011. évi CXC. tv. 53. § (3))

XIII.

Útravaló Ösztöndíjprogram Út a tudományhoz alprogram

Az Útravaló Ösztöndíjprogram Út a tudományhoz alprogramjának célja a természettudományok, a műszaki tudományok és a matematika területe iránt kiemelt érdeklődést mutató, legalább 10. évfolyamos középiskolai, szakiskolai tanulók

tehetséggondozása. Az alprogram a tehetségek szakszerű támogatását vállaló köznevelési intézményekben dolgozó pedagógusok és a tehetséget mutató diákok együttműködésére épít.

Az alprogram célcsoportja: a természettudományok, a műszaki tudományok és a matematika területe iránt kiemelt érdeklődést mutató, legalább 10. évfolyamos középiskolai, szakiskolai tanulók és tanáraik érintettek.

Az alprogram támogatásával, egy tanár vezetésével maximum 5 diákból álló kutatócsoportok végezhetnek közös munkát a tanév folyamán. A legfeljebb 750.000 forintos támogatásra a közoktatási intézmények jogosultak pályázatot benyújtani. A kutatásban részt vevő tanulók minimum 3000 Ft, maximum 5.000 Ft, a kutatásvezető mentor pedig maximum havi 7.000 Ft összegű ösztöndíjban részesülhet.

Az Út a tudományhoz alprogramban a Magyarország területén működő köznevelési intézmény pályázhat a keretei között működő egy vagy több kutatócsoport által megvalósítandó kutatási programmal. A köznevelési intézmény a pályázatot kutatási programonként külön nyújtja be a pályázatot szervhez a pályázati felhívásban rögzített határidőig. A pályázat benyújtásának feltétele, hogy a pályázó köznevelési intézménynek kötelező a kutatási programját együttműködési megállapodás alapján egy felsőoktatási intézménnyel vagy egyéb kutatóhellyel együttműködésben megvalósítani.

A 2013/2014. tanévi pályázat megjelentetése 2013 szeptemberében várható.

Az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet Út a tudományhoz alprogramot érintő 2013. évi módosítása

Az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet Út a tudományhoz alprogramot érintő módosításának elsődleges célja az alprogram zavartalan működésének biztosítása a köznevelési intézmények állami fenntartásba kerülését követően.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74-76. §-a és 95. § (2) bekezdése alapján 2013. január 1-jével a köznevelési intézmények jelentős része állami fenntartásba került. Tekintettel arra, hogy az érintett intézmények a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szervezeti egységeiként önálló jogi személyiséggel működnek, az elnyert támogatás, valamint az alprogram keretén belül igényelt ösztöndíjak utalása ezen köznevelési intézmények esetében a korábbi gyakorlattól eltérően nem az intézményen, hanem kizárólag a fenntartón keresztül történhet.

XIV.

Az országos és iskolai szintű tankönyvellátás

Az iskolai tankönyvellátásról a következő jogszabályok rendelkeznek: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: tankönyvtörvény), valamint a tankönyvvé nyilvánítás, a

tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet (a továbbiakban: tankönyvrendelet)

A 2013/2014. tanévtől kezdődően megváltoznak az ingyenes tankönyvek igénylésének, használatának feltételei. A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban és a gyógypedagógiai nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre azzal, hogy a térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott minden tanuló számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani. E mellett az állam a tankönyvtörvény 8. § (4) bekezdés alapján továbbra is biztosítja rászorultsági alapon az ingyenes tankönyvellátást a köznevelési törvény ezen rendelkezése által még nem érintett évfolyamokon, tehát az általános iskolák kifutó évfolyamain, valamint a középfokú iskolák minden évfolyamán.

Az állam változatlanul tanulónként 12.000 Ft hozzájárulást biztosít a fenntartóknak az ingyenes tankönyvvel járó törvényi kötelezettségek ellátására. A tankönyvtörvény 8. § (4) bekezdése alapján az ingyenes tankönyvellátás biztosítására az iskolának több lehetősége is van. Az ingyenes tankönyvellátásra jogosultak esetében a szülőktől semmilyen pénzbeli – kiegészítő – hozzájárulást nem kérhet az iskola.

A tankönyvrendelet útján a tárca a kiadókat – jelenleg csekély mértékben alkalmazott – tartós tankönyvek fejlesztésére akarja ösztönözni azáltal, hogy a 27. § (2) bekezdésében meghatározta: az ingyenes tankönyv felmenő rendszerű biztosításával párhuzamosan, az iskola köteles tartós tankönyvet rendelni adott tantárgyból (a matematika műveltségterület kivételével), ha ilyen előfordul a tankönyvjegyzéken. Ezt először a 2013/2014. tanévi tankönyvrendelés során kell alkalmazni az általános iskolák első évfolyamai vonatkozásában, majd azt követően tanévenként felmenő rendszerben.

A tankönyvrendelet 27. § (6) bekezdése szerint az iskola igazgatója a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz csak olyan tankönyvet rendelhet, amelyiknek a tankönyvvé nyilvánítása az új kerettantervek alapján történt. Abban az esetben, ha adott tantárgyhoz nem adtak ki új kerettantervet, vagy az új kerettantervhez nem szerepel tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken, az iskola a régi könyvek közül választhat.

Az országos tankönyvellátást az állam 2012 októberétől kezdve a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.-n (a továbbiakban: KELLO) keresztül látja el. A KELLO működésével kapcsolatban a <https://tankonyvrendeles.kello.hu/> honlapon lehet tájékozódni.

A tankönyvrendelést az iskola a KELLO-nak küldi meg. A tankönyvrendelet új szabályozása alapján módosultak a tankönyvrendeléshez kapcsolódó határidők. A KELLO országszerte felállított logisztikai központjaiból biztosítja, hogy a tankönyvellátás zavartalanul működjön, és iskolakezdekéskor minden diák kézhez kaphassa névre szóló tankönyvcsomagját.

A KELLO rendszere tanulói szintű tankönyvellátásra ad lehetőséget, ugyanakkor a vállalat külön felületen keresztül biztosít lehetőséget az intézményi szintű megrendelésre az iskolai könyvtár javára. Az iskolai könyvtár javára lehet megrendelni a nemzetiségi oktatásban résztvevő tanulók és az SNI tanulók kiegészítő támogatása keretében finanszírozott tankönyveket is, valamint ezen a felületen rendelhet az iskola a megmaradt normatíva terhére is könyveket. A KELLO honlapján található publikus webáruház – többek között – lehetőséget biztosít az ingyenességre jogosult diákok szüleinek, hogy ráfizetés ellenében saját tulajdonú tankönyveket is beszerezhessenek.

A KELLO a Magyar Posta Zrt.-vel megállapodást kötött, hogy megyeszékhelyenként egy-egy, valamint Budapesten két kijelölt postahelyen az igénylők a tankönyveket utalványokkal is kifizethessék. Ezen kívül hat vidéki városban és Budapesten tankönyves ügyfélszolgálati kirendeltségeket nyitott az állami vállalat. A kialakított infopontokon a tankönyvekkel kapcsolatos teljes körű ügyintézésre, a Könyvtárellátó webshopjában rendelt könyvek, taneszközök átvételére és általános tájékozódásra is mód nyílt.

XV.

Iskolai adminisztrációs rendszerek alkalmazásának a támogatása

A köznevelési rendszerben megvalósuló erősebb állami szerepvállalás egyik elemeként, megváltozott az iskolai adminisztrációs rendszerek (IAR) beszerzésének és működtetésének folyamata.

A 2013/2014 tanévtől, - az Emberi Erőforrások Minisztériumának megbízásából - a magyar iskolák számára már az oktatásinformatikai rendszerek működtetésért felelős Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. biztosít ingyenesen korszerű iskolai adminisztrációs rendszert. A továbbiakban megszűnik a köznevelési intézmények fenntartói számára a normatíva terhére történő IAR beszerzés lehetősége. Az egységes iskolai adminisztrációs rendszer nyújtotta szolgáltatások hozzájárulnak a korszerű intézményi működéshez és támogatják a mindennapi munkavégzést, eredményesen befolyásolják a különböző köznevelési munkafolyamatok kezelését, és segítik az intézményi működés átláthatóságát.

Az idei nyár során az Educatio NKft. beszerezte a hazai köznevelési intézmények számára Magiszter Iskolaadminisztrációs Rendszer felhasználói jogait. Az hazai köznevelési intézmények számára így az egyik legmodernebb szoftver technológiákra épülő, internet alapú rendszer válik elérhetővé. A rendszer részét képező e-napló segítségével könnyen és gyorsan lehet regisztrálni a tanórákat, ill. rögzíthetők a tanulók hiányzásai, késései és érdemjegyei is.

Felhívjuk a figyelmet továbbá arra, hogy:

- egyrészt a Kormány benyújtotta az Országgyűlés részére a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosításáról szóló T/11933 számú törvényjavaslatot, amely várható sürgősségi tárgyalását követően – esetleges módosítás után – kerülhet augusztus végén kihirdetésre. A módosító javaslat elérhetősége: http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_irom.irom_adat?p_ckl=39&p_izon=11933
- másrészt a pedagógus szakszervezetekkel részleteiben is hosszú időn keresztül egyeztetett, a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a köznevelési intézményekben történő foglalkoztatás szabályairól szóló kormányrendelet a fenti törvényjavaslat elfogadását követően kerül kihirdetésre augusztus végén,
- harmadrészt pedig az egyházi jogi személy, vagy magánszemély által fenntartott köznevelési intézmények működéséhez meghatározásra kerülő állami támogatás szabályairól szóló költségvetési törvénymódosítást 2013. augusztus 31-ig nyújtja be a Kormány az Országgyűlés részére.

Mindhárom jogszabályról, illetve tervezetről részletes tájékoztatást fogunk még adnia legkésőbb a kihirdetésükkel egy időben.

Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkárság